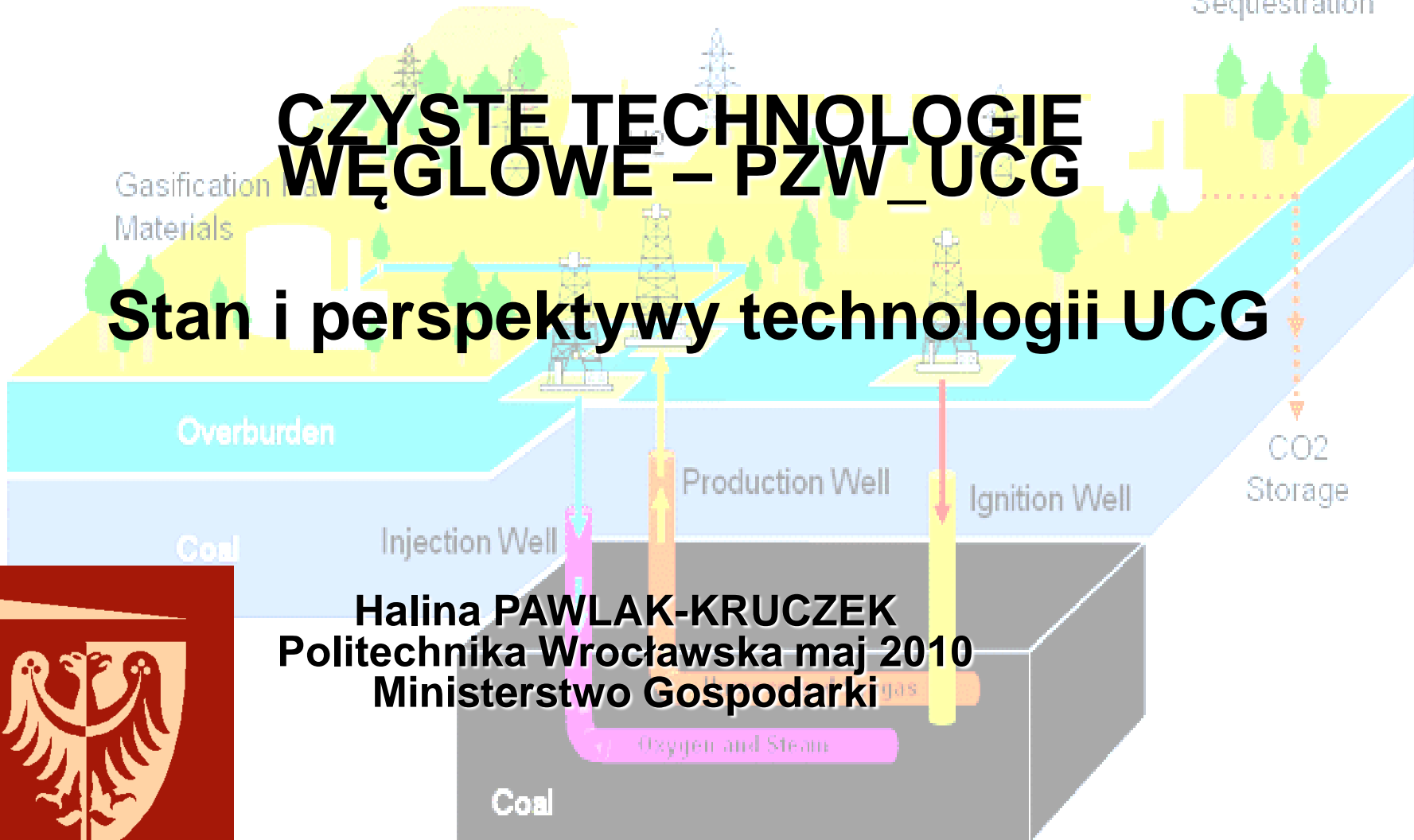

CZYSTE TECHNOLOGIE WĘGLOWE – PZW_UCG

Stan i perspektywy technologii UCG

Halina PAWLAK-KRUCZEK
Politechnika Wrocławska maj 2010
Ministerstwo Gospodarki

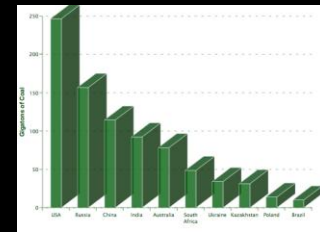

Czynniki wpływające na zapotrzebowanie na zgazowanie

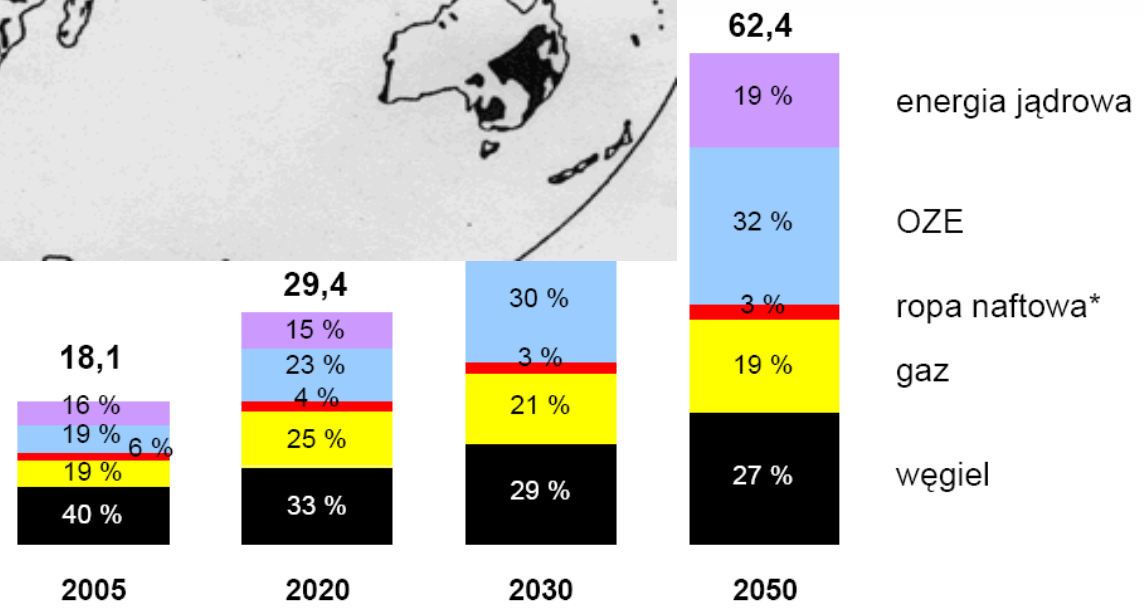
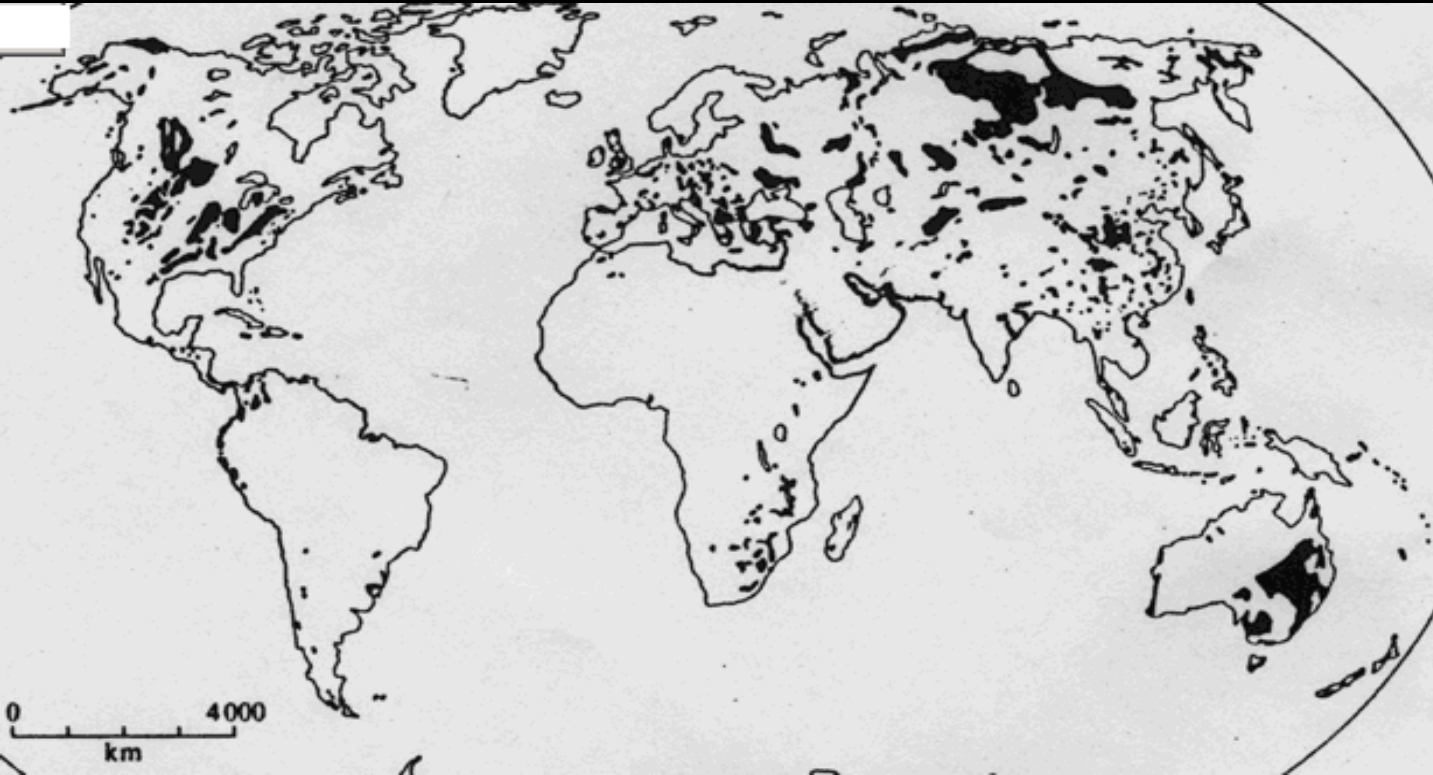
- Wysoka cena ropy naftowej i gazu ziemnego
- Bezpieczeństwo dostaw
- Bogate złoża węgla
- Alternatywa surowców i biomasy
- Troska o ochronę środowiska (emisję zanieczyszczeń)
- Elastyczność (poligeneracja)

TECHNOLOGIE UCG – PZW W SKALI KOMERCYJNEJ POZWOLĄ:

- NA URUCHOMIENIE 85% ŚWIATOWYCH REZERW NIE EKSPLOATOWANEGO OBECNIE WĘGLA (909 Gt)
- DAJE SZANSE NA POZYSKIWANIE PALIW GAZOWYCH I INNYCH CENNYCH PRODUKTÓW CHEMICZNYCH
- MIEŚCI SIĘ W PROGRAMIE CCS – OBNIŻENIE EMISJI CO₂
- PRODUKCJĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ Z DUŻĄ SPRAWNOŚCIĄ – CYKLE KOMBINOWANE (IGCC)

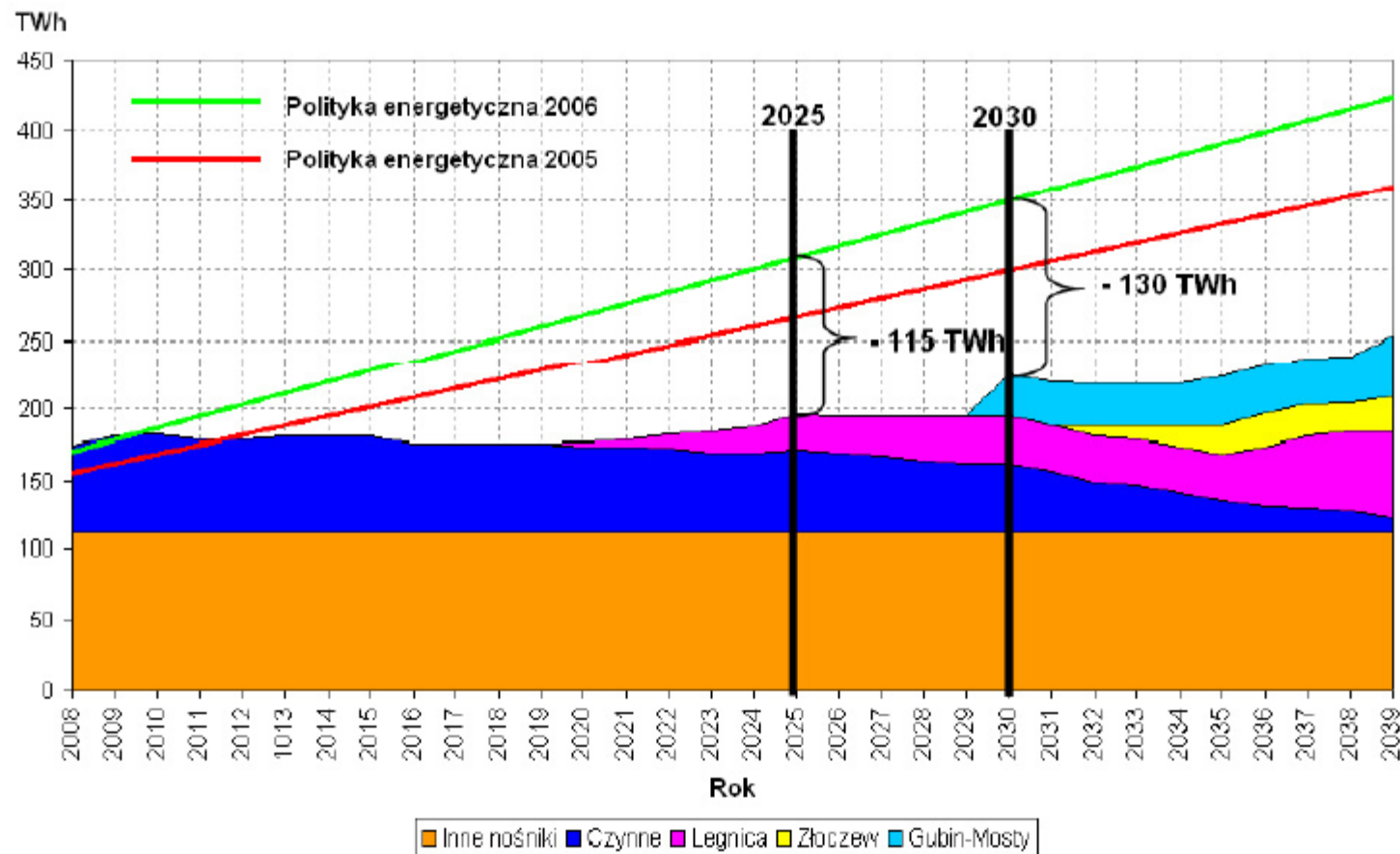
Światowa produkcja energii elektrycznej w podziale na nośniki energii w miliardach MWh

Źródło: World Energy Council, Energy Policy Scenarios to 2050, London 2007

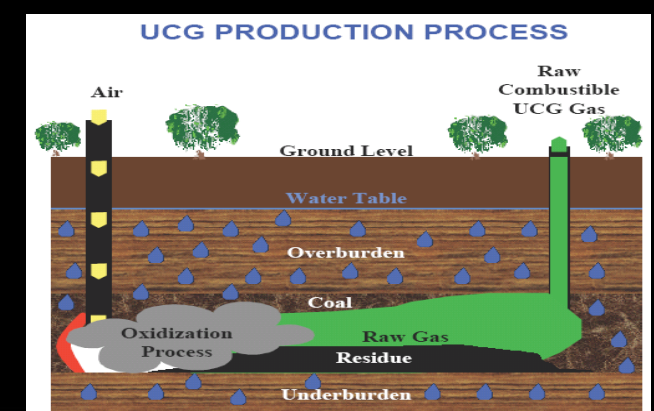
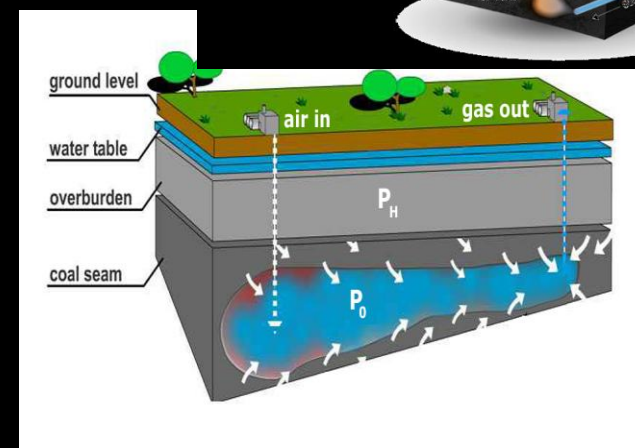
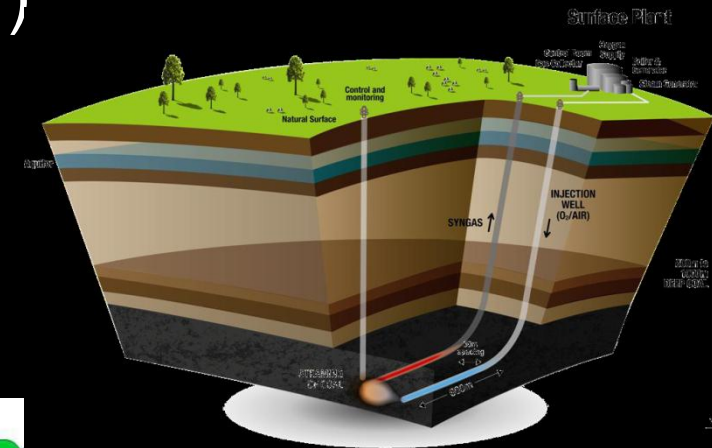
* włącznie z inną produkcją ciepłą

Prognoza zapotrzebowania i produkcji na energię elektryczną przy wykorzystaniu obecnie czynnych kopalń węgla brunatnego i złóż perspektywicznych

UCG – jest jedną z alternatyw tzw. Czystych technologii Węglowych (CCT)

- UCG jest obecnie w fazie dynamicznego rozwoju
- Większość krajów bogatych w węgiel rozwija program UCG
- Istnieją wartościowe dane i wiedza dotycząca procesu UCG
- Nowe projekty wymagają współdziałania z organami ustawodawczymi, konsultacji społecznych
- Projektując UCG w skali komercyjnej należy brać pod uwagę bezpieczeństwo i Środowisko

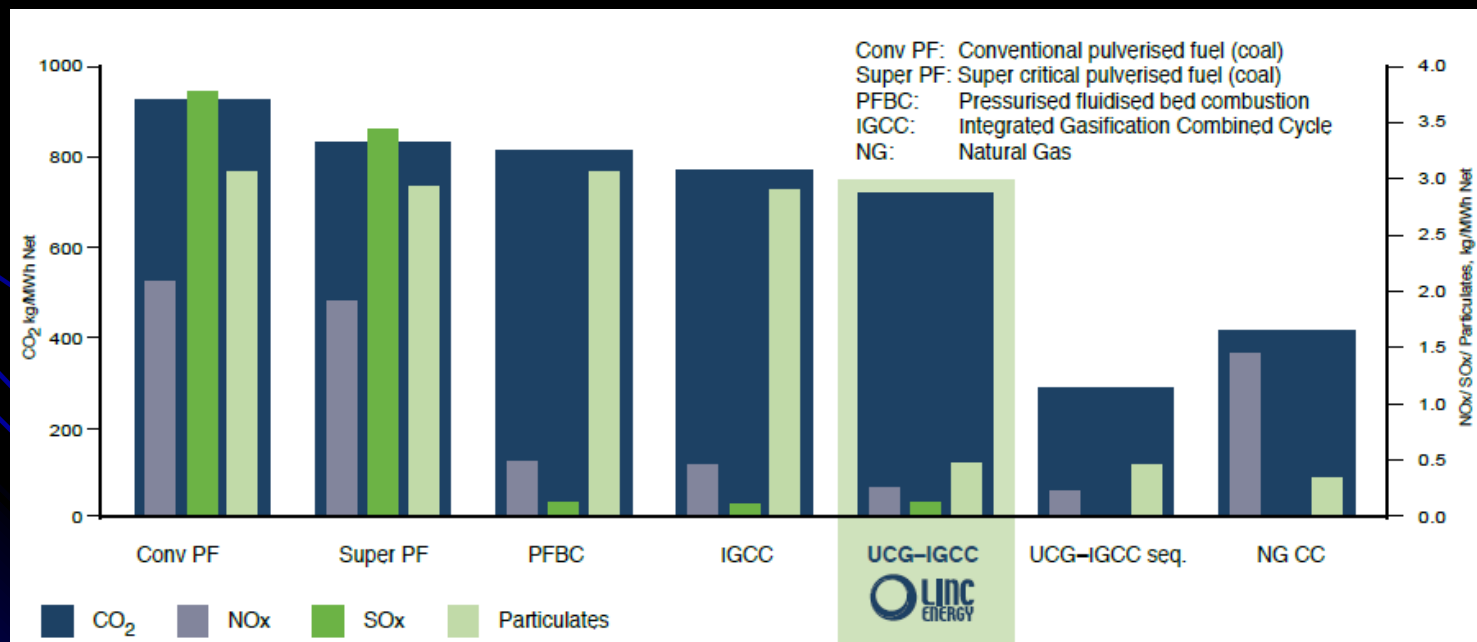
- **Gazyfikacja węgla może stanowić kluczową technologię dla czystych technologii węglowych**

- **UCG jest jedynym tanim rozwiązaniem gazyfikacji**

- **UCG zapewnia poprawę sprawności w porównaniu z systemami energetycznymi ciepłymi opalanymi węglem**

- **25% CO₂ -redukcji w porównaniu z cyklem węglowym/parowym - Porównywalna emisja do technologii IGCC**

- **Podobnie jak przy procesie IGCC istnieje możliwość uszlachetniania gazu tak aby był bogatszy w H₂ kolejno można zastosować sekwestrację CO₂**

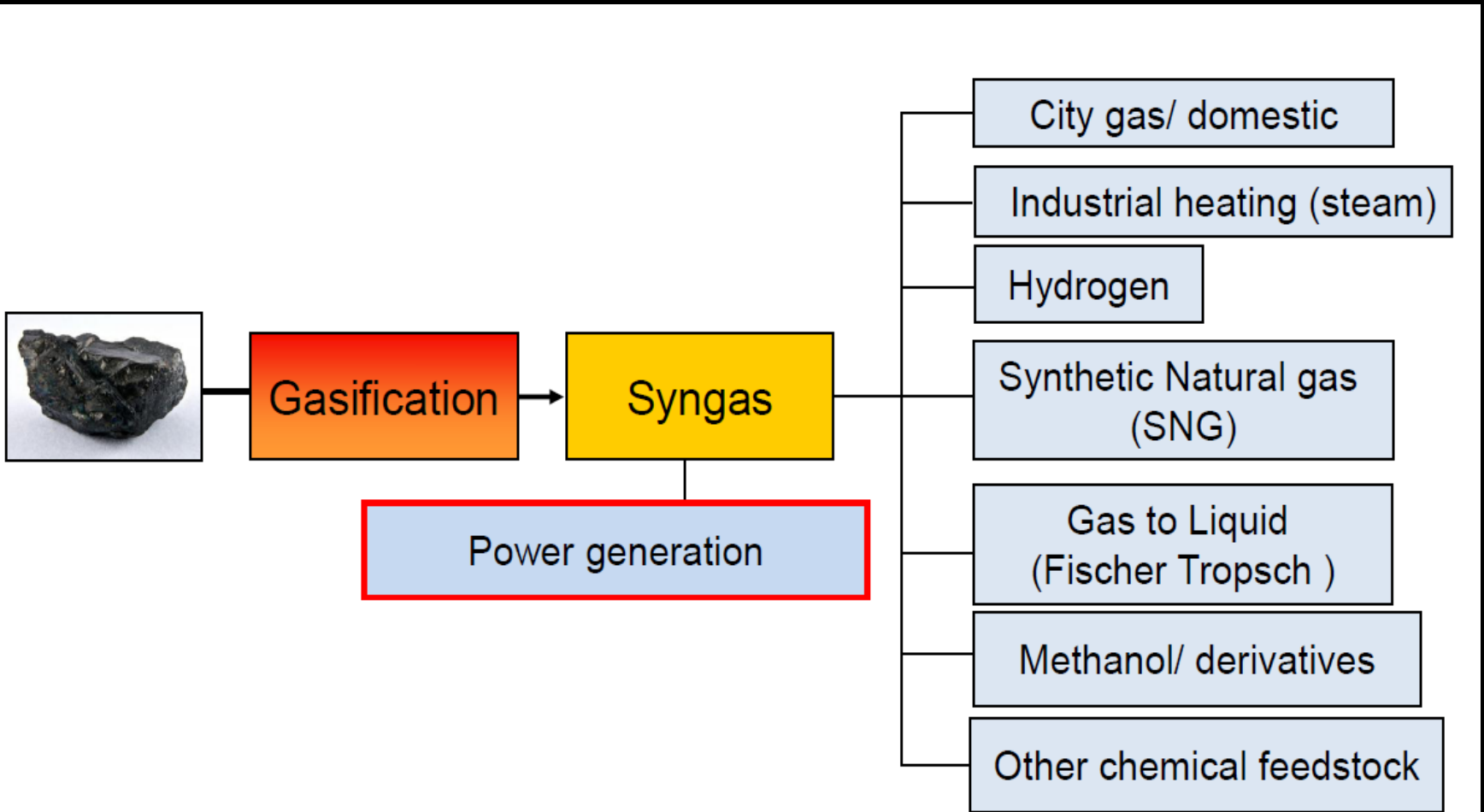

Air emissions from conventional fossil fuel power plants and UCG-IGCC ^{a,b}

^a BHP Billiton: <http://cis.com.au/ref/static/reports/public/acarp/acarp2.html>

^b M.S. Binderman, C. Spero: *UCG in Australia: Development to Date and Future Options*. Report by Ergo Energy Technologies Inc., Linc Energy Ltd., and CS Energy Ltd., Brisbane, April 2002

OPCJE APLIKACJI ZGAZOWANIA

NIEZBĘDNE KOMPETENCJE DO EFEKTYWNEJ REALIZACJI PROJEKTU UCG-PZW

- sposób finansowania,
źródła.....
.....

finansowanie

- geologia
- rozmiary zasobów węgla,
dostęp, dane własnościowe
- opracowanie i wybór
miejsca (odpowiedni dla
UCG)
- kwestie regulacyjne i
licencyjne

zasoby

rynek

- znajomość podaży i
popytu

technologia

- etap opracowania
- technologia UCG (wiercenie,
zgazowanie, oczyszczanie gazu)
- struktura kosztów i model
finansowania
- kwestie środowiskowe
- zarządzanie

Wymagana wiedza specjalności

- **GEOLOGIA- BADANIA, MODELOWANIE ZASOBÓW**
- **HYDROGEOLOGIA- MODELOWANIE ZANIECZYSZCZEŃ I ZACHOWANIA SIĘ WOD GRUNTOWYCH**
- **Górnictwo-GEOTECHNIKA –PROJEKTOWANIE I MONITORING**
- **Techniki WIERCENIA- ZARZĄDZANIE TECHNICZNE I OPERACYJNE**
- **Termodynamika i chemia procesu zgazowania OCHRONA ŚRODOWISKA-MONITORING I ZARZĄDZANIE**
- **INŻYNIERIA CHEMICZNA – PARAMETRY PROCESOWE, OCZYSZCZANIE GAZU, – SYNTEZA FT**
- **ENERGETYKA- produkcja ENERGII**
- **CCS**

! Konieczna wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy różnymi dziedzinami

Działania poprzedzające uruchomienie projektu UCG -PZW

- Badania potencjalnych złóż (miejsca) zgazowania
- Wybór odpowiedniej techniki wierceń
- Wybór procesu – w tym czynnika zgazowania (powietrze , tlen, para)
- Ocena bezpieczeństwa i wpływ na środowisko
- ekonomia

Główne etapy – realizacji procesu UCG

- *Geologia i zasoby paliwa, Wiercenia - powierzchnia wybierania*
  - **Selekcja i rozpoznanie złoża do zgazowania (strome czy horyzontalne, głębokość grubość)- dobór sposobu i miejsc odwiertów doprowadzających czynnik zgazowujący i odprowadzający gaz;**
- **Zapłon i modelowanie procesu zgazowania**
  - **Analiza parametrów procesu w zależności od głębokości złoża* od ilości i rodzaju czynnika zgazowującego i typu węgla w złożu – ocena składu gazu syntezowego;**
  - ***w płytkich złożach reaktor podziemnego zgazowania działa nieco poniżej ciśnienia hydrostatycznego , które rośnie ok 1MPa dla każdych 100m**
- **Kontrola zgazowania i monitoring środowiska**
- **Modelowanie wód gruntowych**
- **Osiadanie**
- **Zagospodarowanie produktu zgazowania na powierzchni**
- **Wychwytywanie CO₂ i magazynowanie**

1-Selekcja złoża

- głębokość i grubość złoża
- Charakterystyka fizyczno-chemiczna węgla
- Nachylenie złoża
- Obecność wód
- Ilość węgla -zasoby

głębokość	przydatność
> 200 m	wysoka ¹
60 - 200 m	dobra
< 60 m	Mało akceptowalne ²

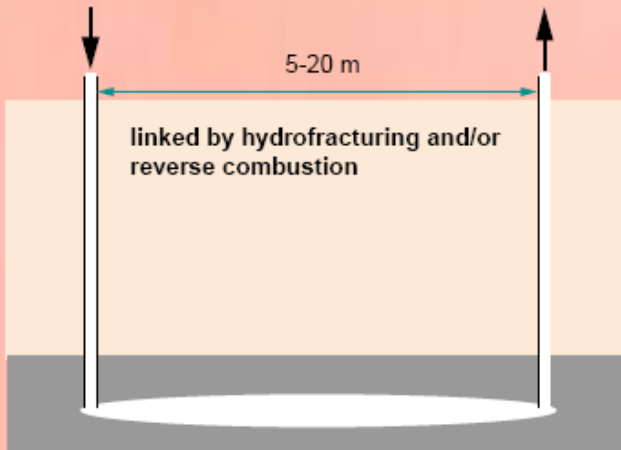
grubość	przydatność
> 2.0 m	wysoka
1.5 – 2.0 m	średnia
1.0 – 1.5 m	mała
< 1.0 m	nieakceptowalna

1- maleje ryzyko osiadania się powierzchni

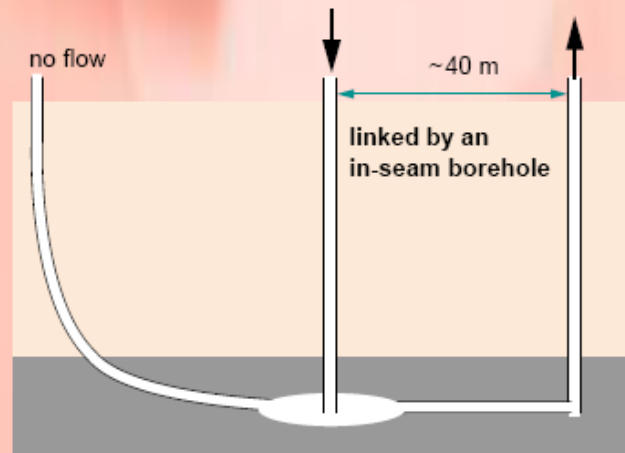
2 –górnictwo odkrywkowe

I Odwierty Techniki wierceń UCG

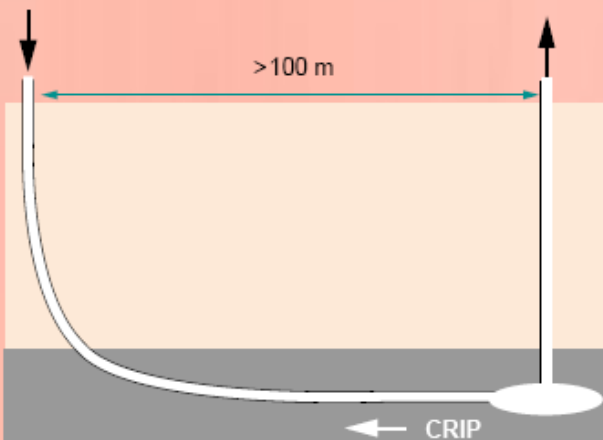
a) Vertical wells

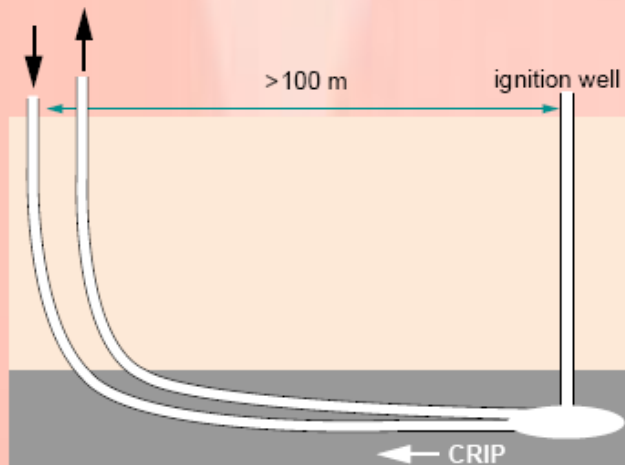
b) Vertical wells

c) Linear CRIP

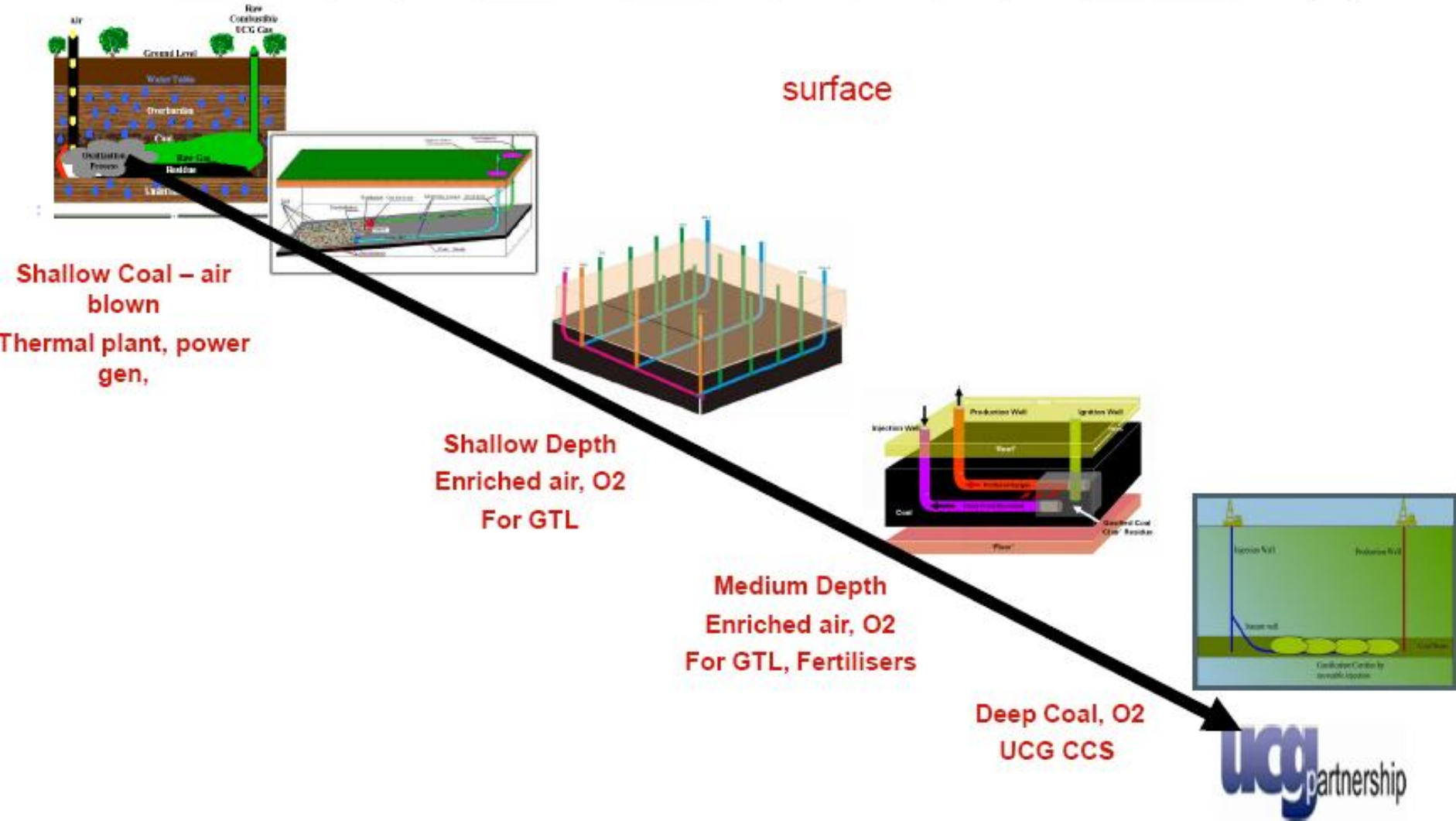

d) Parallel CRIP

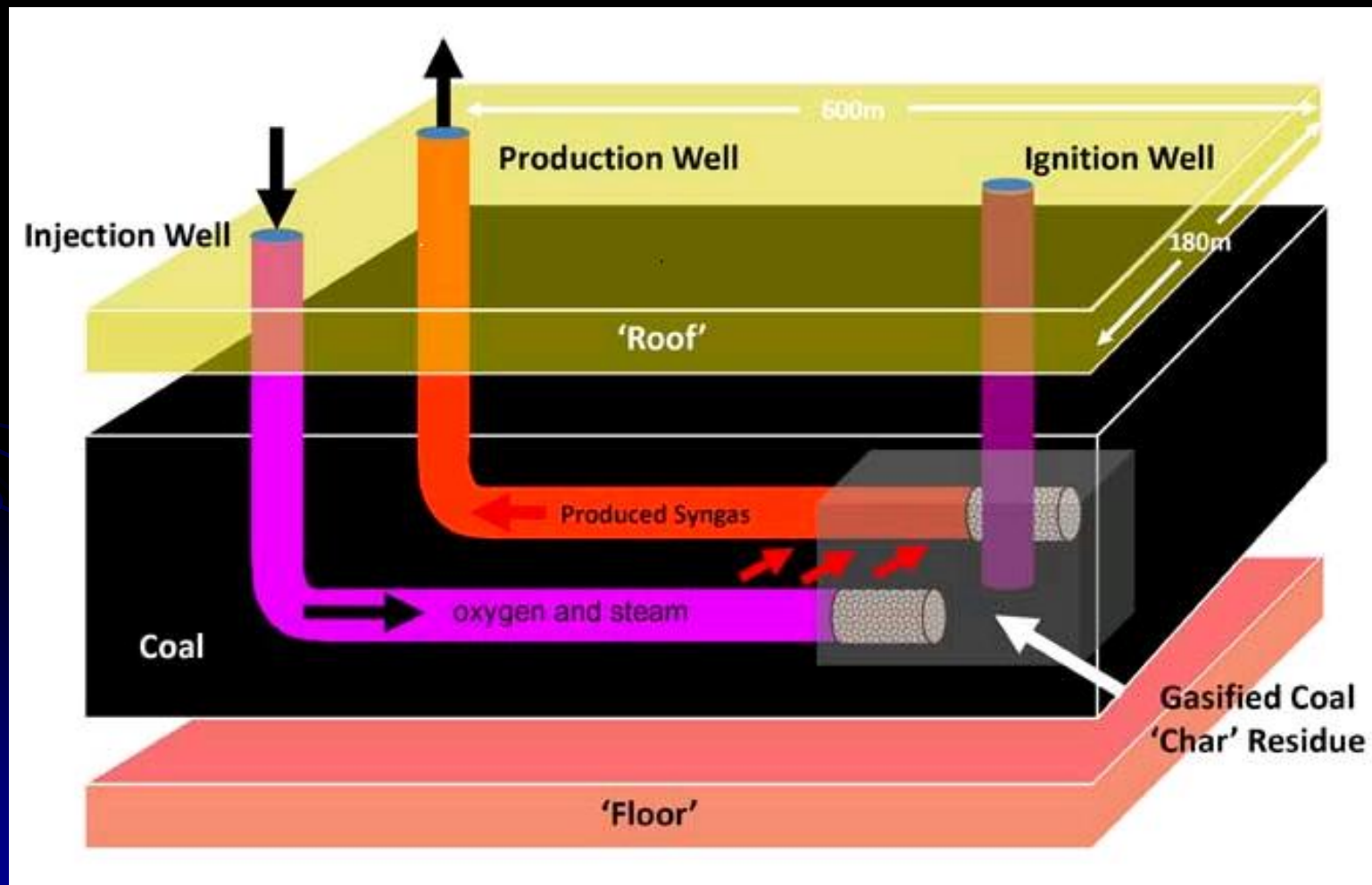

Technologiczny rozwój a koncepcje UCG

Technologia CRIP

Kontrolowany punkt zapłonu

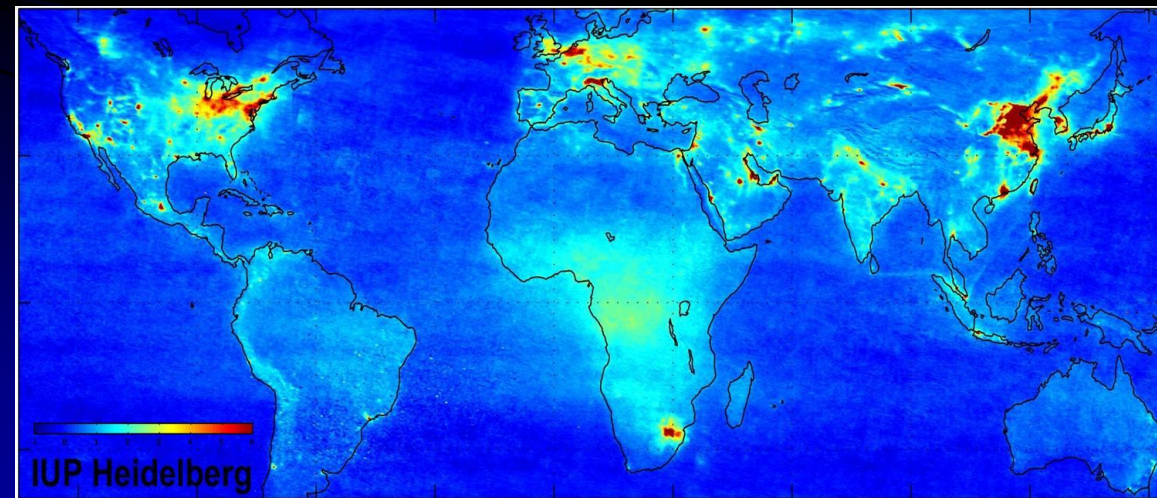
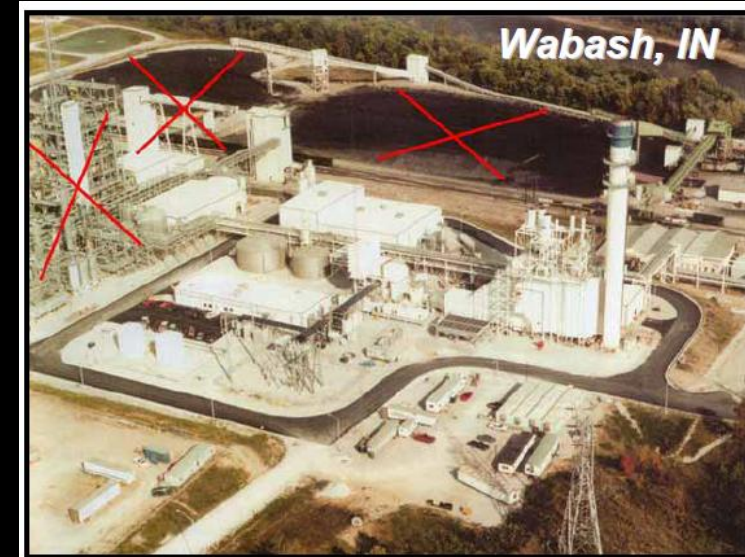

Ila Zalety i korzyści UCG

- Węgiel może być wykorzystany przy minimalnym naruszeniu powierzchni
- Znaczna większość popiołu zostaje pod powierzchnią
- Może zapewnić niskie koszty pozyskania syngazu
- Przeprowadzone próby dostarczyły zachęcających wyników, które zwykle są wykonywane na małą skalę (pomiędzy 10 a 20 MWe wydajności)
- Konwencjonalne metody górnictwa są uważane za mało ekonomiczne
- Znaczne zwiększenie odzysku „energii” z powodu wykorzystania rezerw nie eksploatowanych tradycyjnie !

Iła Zalety i korzyści UCG

- **Brak wydobycia**, zakupu lub transportu węgla, brak popiołów
- Mały wpływ na powierzchnię
- Brak emisji NO_x , SO_x

Emisja NO_x na świecie

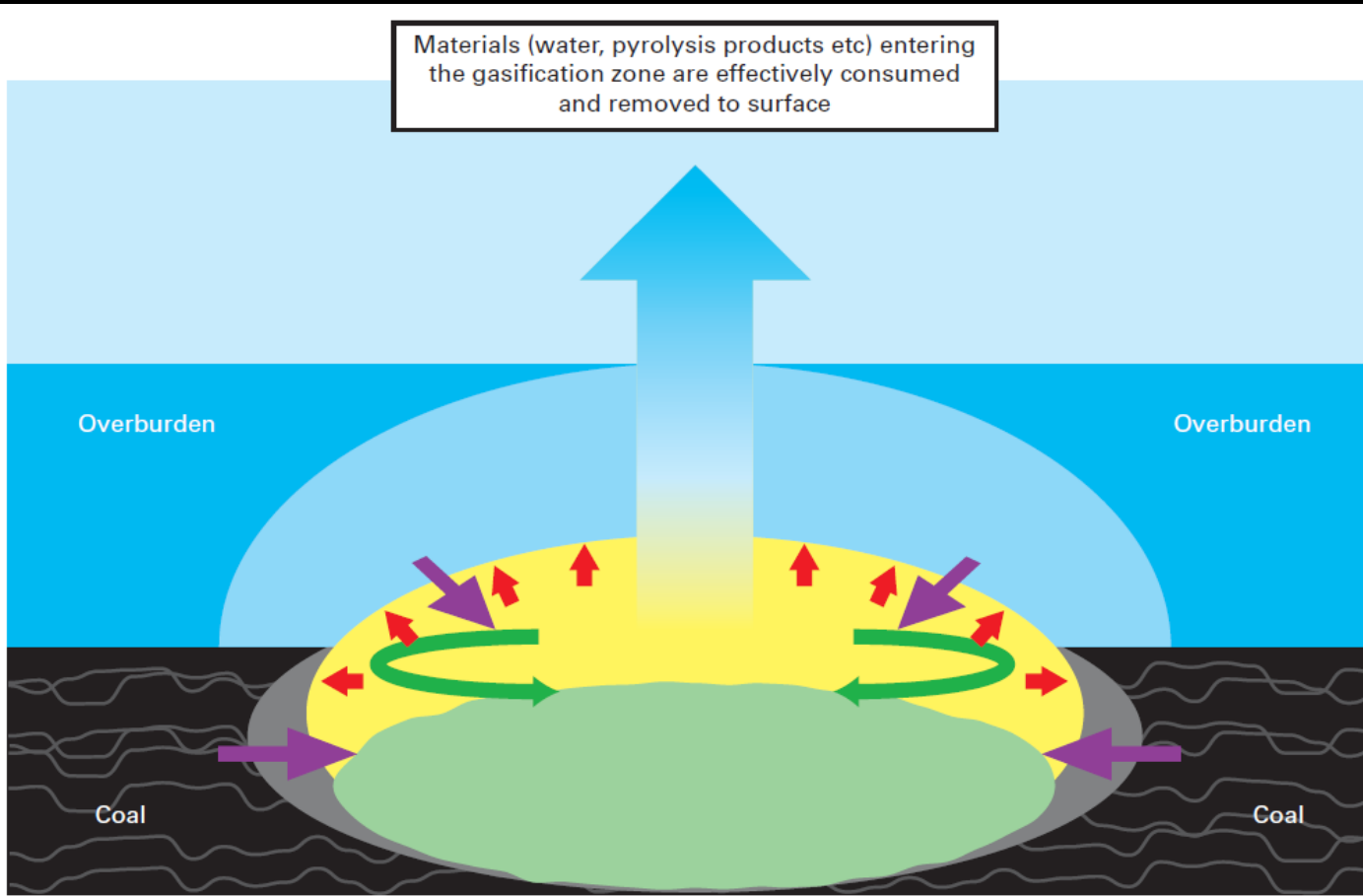
III Ograniczenia i bariery technologii UCG PZW

- Proces zachodzi pod ziemią i poza zasięgiem wzroku
- Ograniczona liczba parametrów możliwych do kontroli i pomiaru.
- Modelowanie jest pomocnym narzędziem jednakże niewiele modeli zostało zweryfikowanych (brak walidacji).
- Ścisłe kryteria wyboru lokalizacji nie są zdefiniowane jednoznacznie, z powodu braku wystarczających informacji i doświadczenia.
- Problem ochrony środowiska, jak np. wycieki gazu przez szczeliny, czy też zanieczyszczenia wody.

- Wymaga unikalnej integracji interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu: geologii, hydrologii i termodynamiki gazyfikacji.

III ograniczenia i bariery technologii PZW

- In-situ hydrostatic pressure
- Operational pressure of reactor
- Gasification zone in reactor
- Low permeability ash and caved material
- Pyrolysis zone
- Fractured overburden caused by caving

Figure A2.1 Underground pressure conditions and bubble during UCG operations

zroku
 kontroli i
 kże niewiele
).
 as
 informacji i
 azu przez
 wiedzy z
 zyfikacji.

IV Historia_Testy zgazowania

- Próby i testy na dużą skalę przeprowadza się od ponad 50 lat na terenach: Rosji, Europy, Chin i Stanów Zjednoczonych, Australii. Również w Polsce były próby zgazowania „metodą chodnikową- GIG”
- W trakcie tego czasu przydatne technologie zostały znacznie udoskonalone (np. odwierty kierunkowe).
- Testy rzadko udowadniały więcej niż 1 lub 2 aspekty procesu UCG, a uzyskiwano duża ilość niechcianych ubocznych efektów.
- Na terenach ZSRR od 44 lat (Uzbekistan) istnieje instalacja UCG , dotąd zgazowano ok.. 15-20 Mt jakość otrzymywanego syngazu jest wystarczająca do produkcji energii

Analiza PZW-UCG Bieżący stan

- ZSRR (przed 1991), Rosja, Ukraina, Uzbekistan (po 1991)
- USA
- Europa
- Kanada
- Australia
- Południowa Afryka
- Chiny
- Nowa Zelandia, India, Japonia ...
- **Patenty**

Distribution of UCG sites

Carbon Energy

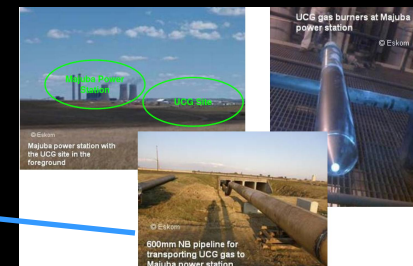
Angren, Uzbekistan, 44 lata pracy

Wewnętrzna Mongolia, 2006

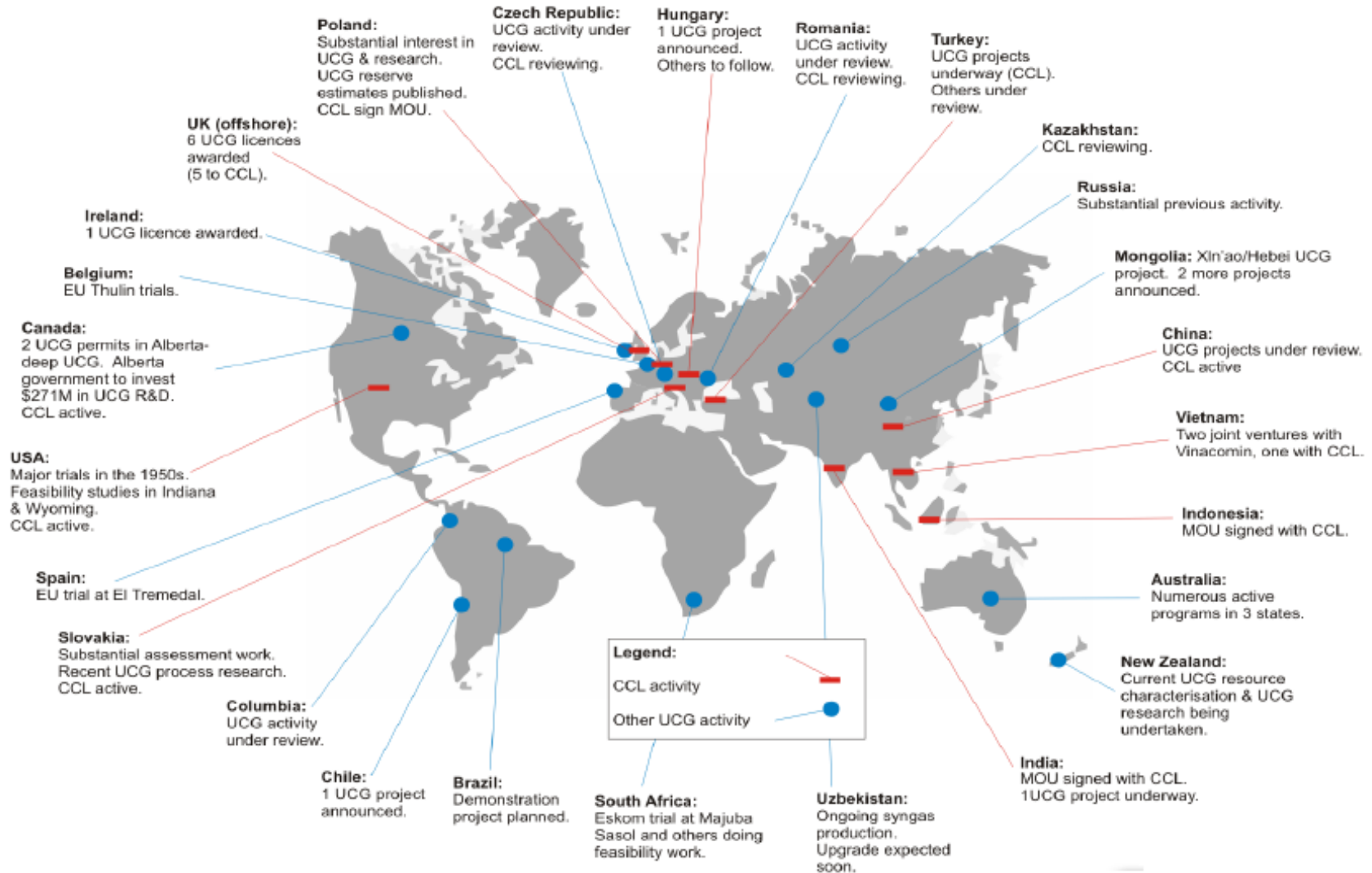

Chinchilla, Australia, pilot CTL

Majuba, RPA, planowane : 2100 MWe

Aktywność w zakresie PZW-UCG

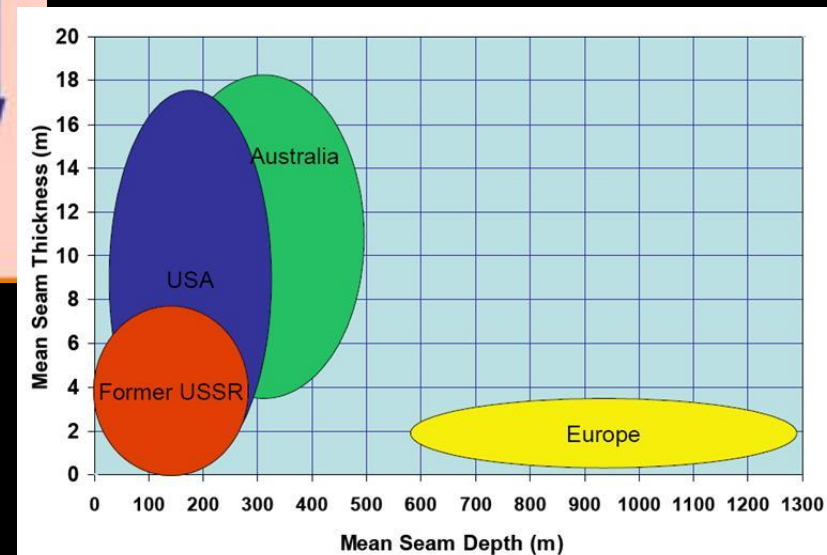
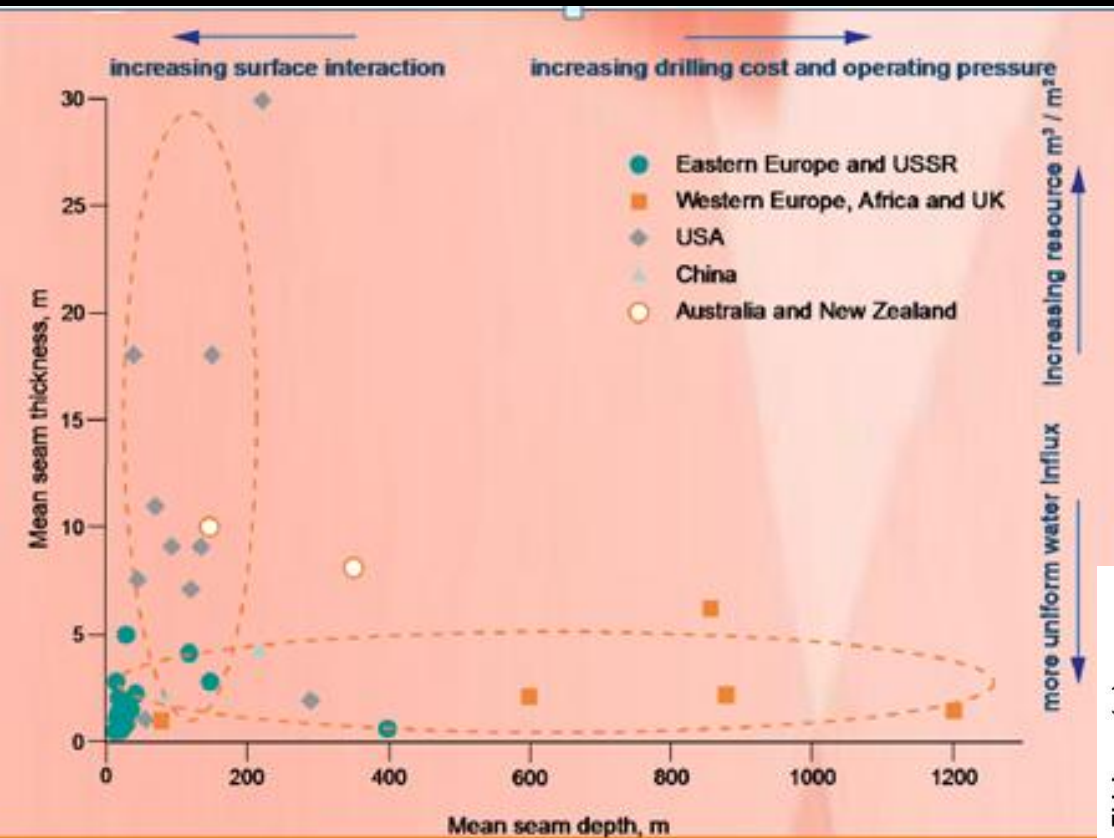

Projekty UCG

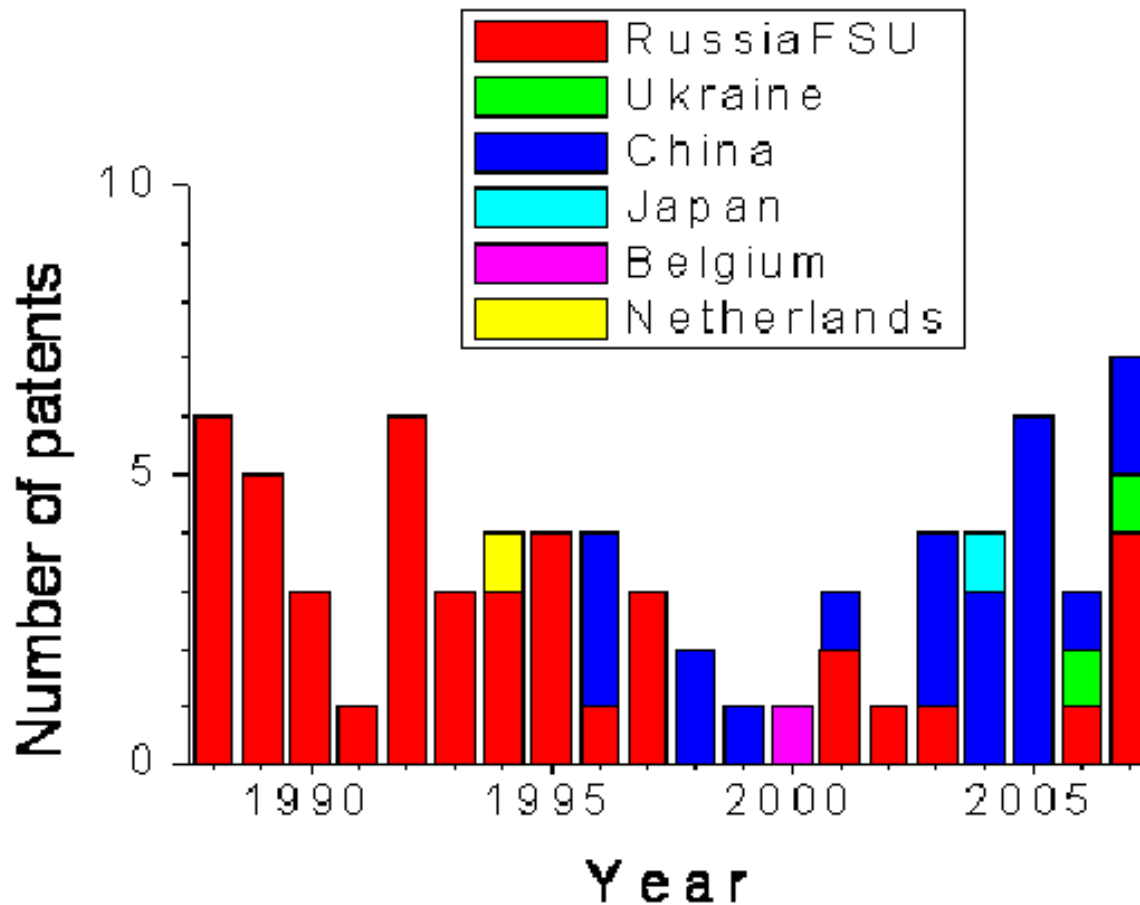

IVa Testy zgazowania podziemnego do 2005

Technologiczny Renesans Podziemnego Zgazowania

Patenty bezpośrednio nawiązujące do PZW

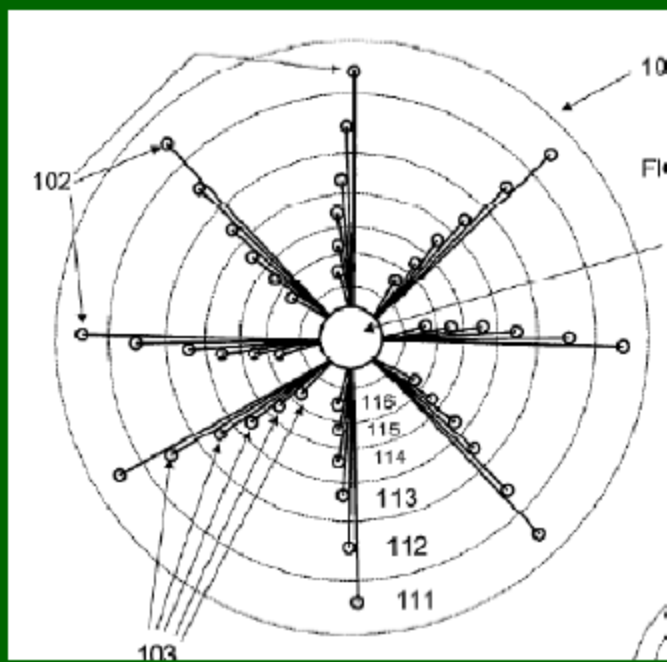
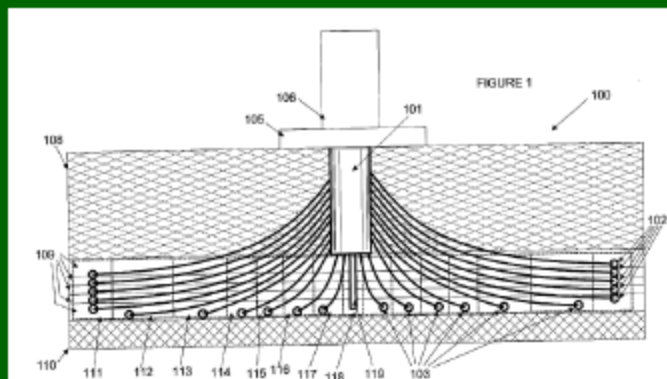
(19) United States

(12) Patent Application Publication

Zakiewicz

(10) Pub. No.: US 2003/0131989 A1

(43) Pub. Date: Jul. 17, 2003

U.S. Patent

Aug. 13, 2006

Sheet 2 of 7

US 7,090,009 B2

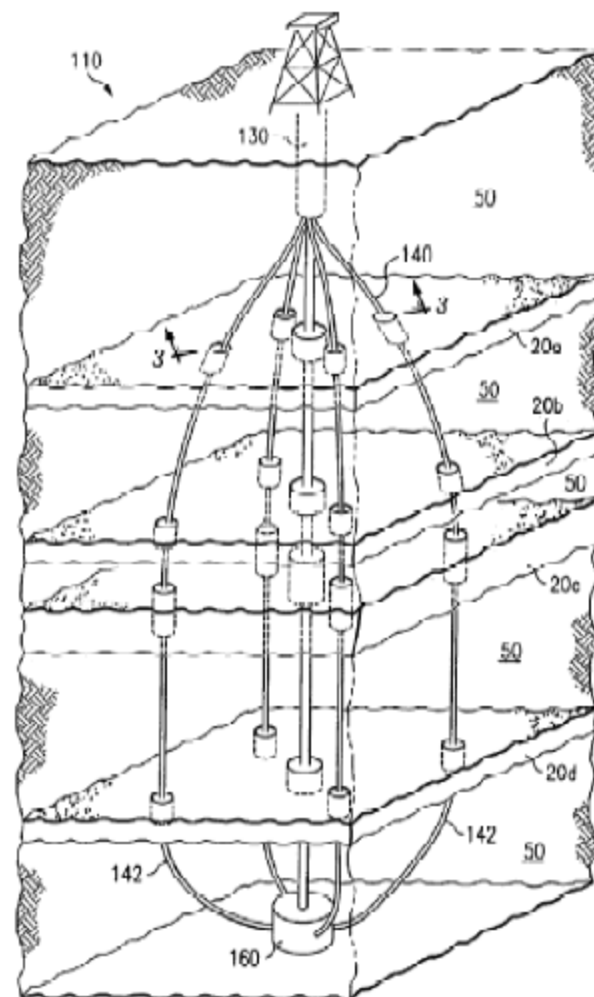
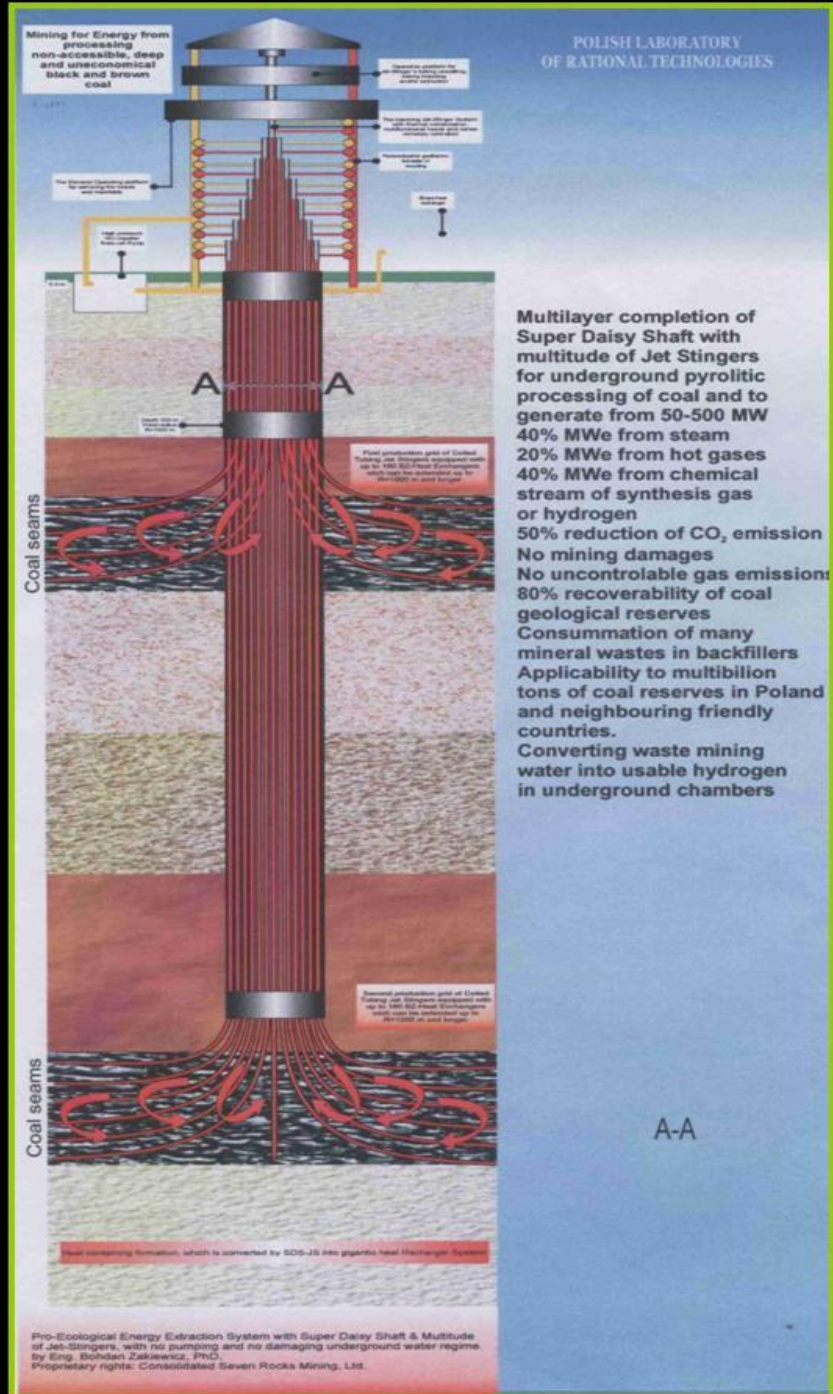

FIG. 2

Opisano dziesiątki zastrzeżonych koncepcji PZW

Pilot for Complex Extraction of Energy from Coal (CEEC)

- Super Daisy Shaft (SDS) - technologia wypróbowana w 29 kopalniach siarki, ropy, gazu i soli na całym świecie
- Technologia chroniona kilkunastoma patentami
- Czas realizacji pilotażu CEEC : 2 lata
- koszt 55-70 milionów euro
- Koszt energii elektr. 0.020 euro/ kWh
- koszt syngazu: 0.052 euro/ Nm³
- parametr emisji 250 kg CO₂/ 1 MWh

Zalety metody CEEC

1. **Wydajność energetyczna procesu do 66%**
2. **Trzy źródła energii**
  - ❑ Chemiczna z syngazu
  - ❑ Termiczna z syngazu
  - ❑ Termiczna z wymienników ciepła

Emission performance 100 -250 ton CO₂/1MWh

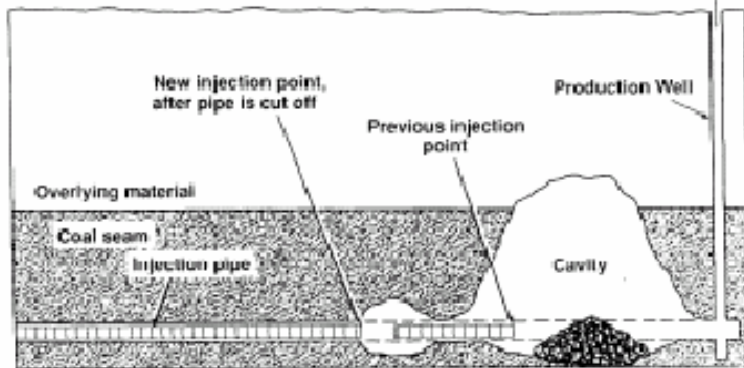
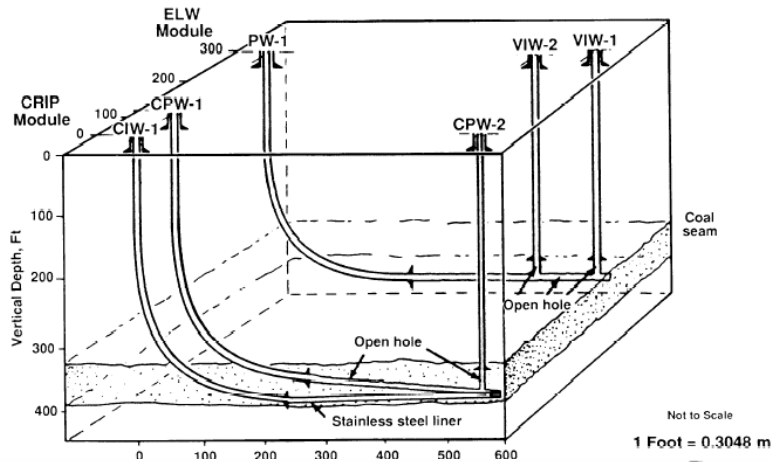
  - ❑ Częściowa sekwestracja CO₂
  - ❑ Możliwość integracji z geotermią
  - ❑ **Podsadzka zabezpieczająca przed zapadaniem się komory, redukująca szkody górnicze, dająca możliwość utylizacji np. osadów poflotacyjnych**

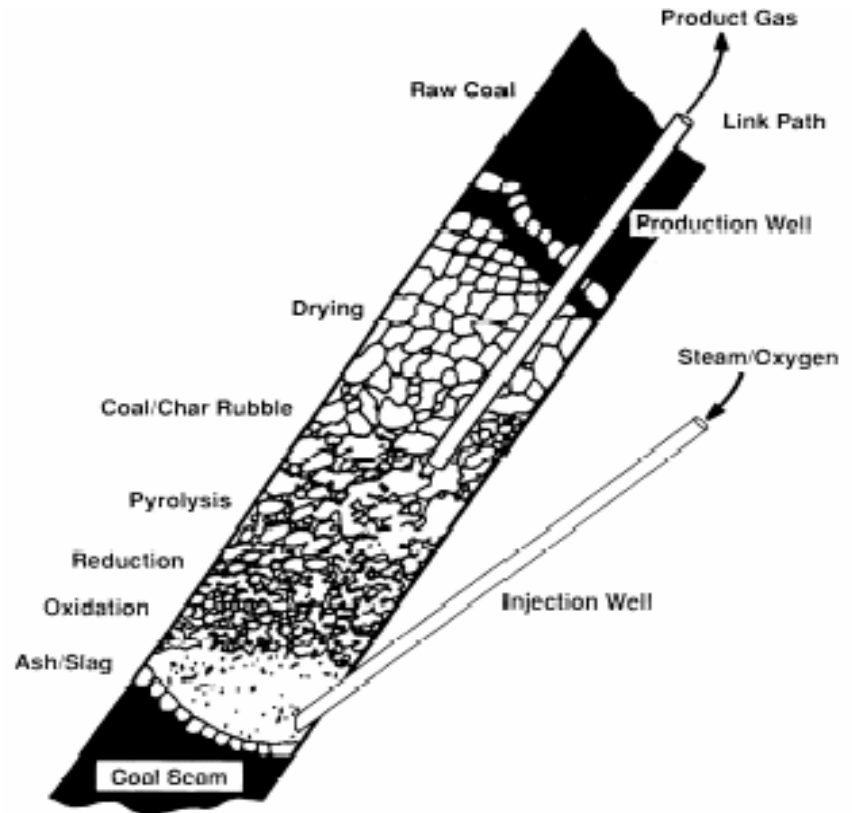
AMKIN model DCT 800VTL.

Przykłady rozwiązań PZW

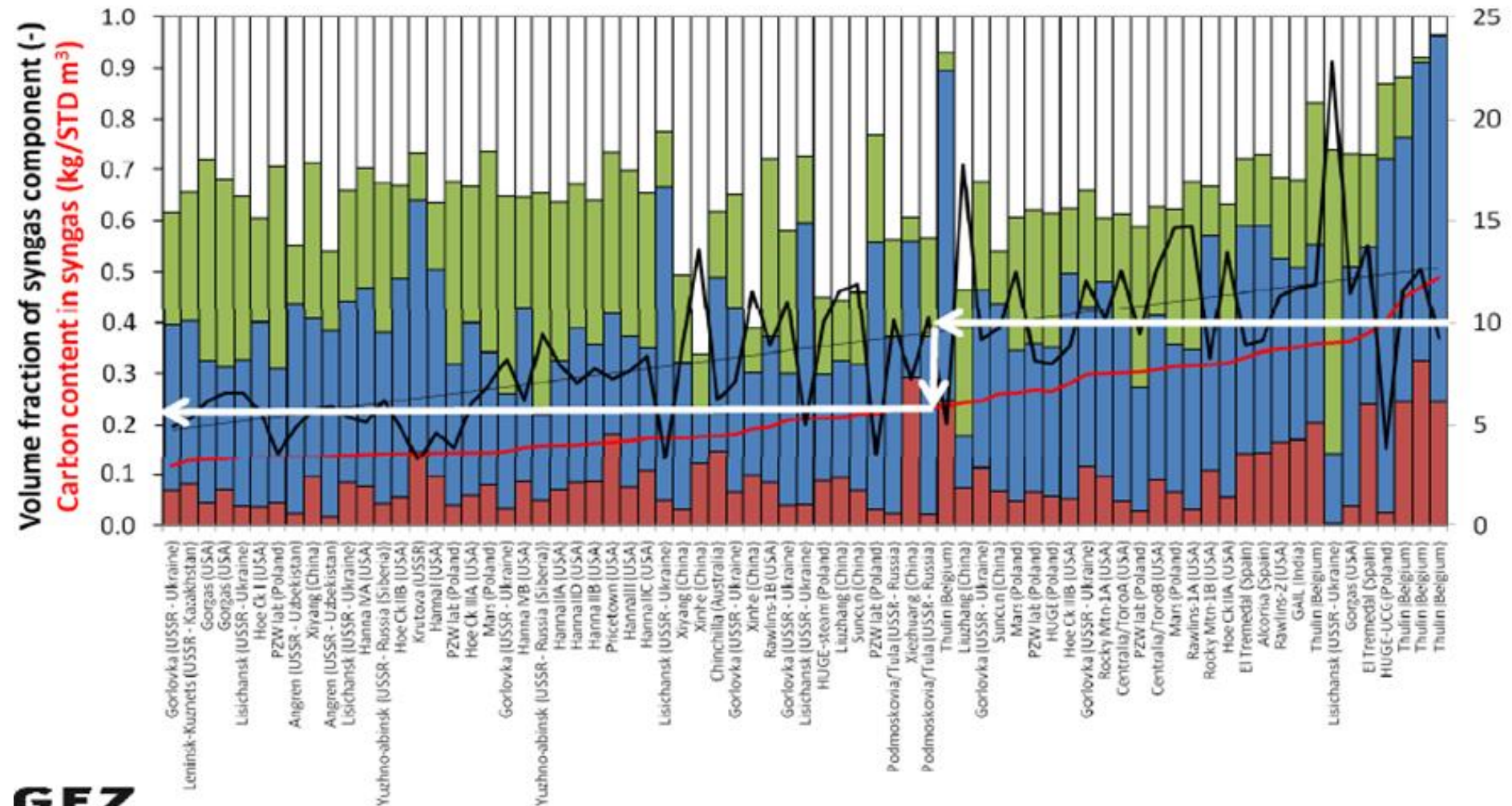

Schemat procesu PZW-UCG metodą kontrolowanego punktu zapłonu (System CRIP)

Schemat procesu zgazowania złoża o dużym pochyleniu

Skład gazu z PZW

modified from CarbonEnergy (2009)

V projekty pilotowe ukierunkowane na komercjalizację

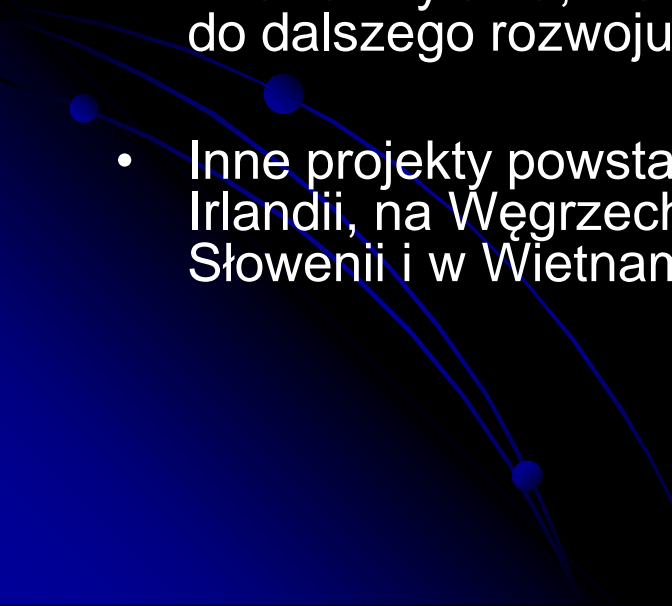
- W Australii realizowane przez Carbon Energy- projekt w Bloodwood Creek, przez Linc Energy w Chinchilla i przez Cougar Energy w Kingaroy.
- W Południowej Afryce w elektrowni Eskom Majuba.
- W Chinach w kopalni Gonggou., Wulanchabu- Mongolia
- W Kanadzie (Alberta) na głębokości 1400 metrów

Próby te zostały skutecznie przeprowadzone bez jakichkolwiek zagrożeń dla środowiska. Planuje się wdrożenie na salę demonstracyjną, a później komercyjną.

Wyniki z instalacji pilotowych zapewnią podstawy do oceny możliwości komercyjnych, niestety do tej pory za mało zostało opublikowanych.

Sensowny wzrost skali 10-100

Inne pilotowe instalacje planowane:

- South Africa, instalacja firmy Sasol
  - USA, Wyoming instalacja firmy GasTech i Linc Energy
  - Rosja, Promgaz planuje próby nowo rozwiniętych technologii
  - Wielka Brytania, niektóre propozycje UCG zostały zaakceptowane do dalszego rozwoju
  - Inne projekty powstają (na razie bez pilotów) w: Brazylia, Indiach, Irlandii, na Węgrzech, w Kazachstanie, Nowej Zelandii, Słowacji, Słowenii i w Wietnamie
-

Istotne zagadnienia dla technologii UCG

Rozwój UCG powinien koncentrować się na dopracowaniu: (dla wybranego złoża)

- Metody połączenia pomiędzy studniami
- Techniki wiercenia w złożu
- Metoda rozpalania węgla w reaktorze UCG
- Metody kontroli procesu i wypływu gazu przez nieszczelności
- Poprawa jakości syngazu
- Satisfakcjonujący poziom odzysku zasobów
- Zaprojektowanie testów pilotowych i interpretacja wyników
- Opracowanie multiplikowania skali oraz redukcji kosztów do zastosowania w skali komercyjnej
- Zastosowanie wyników ze skali laboratoryjnej jest ograniczone stąd konieczne są badania w skali pilotowej

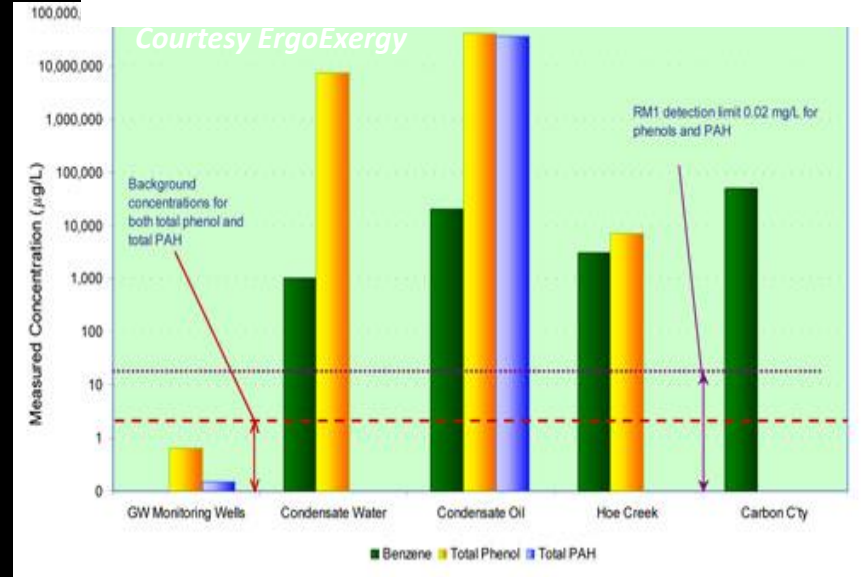
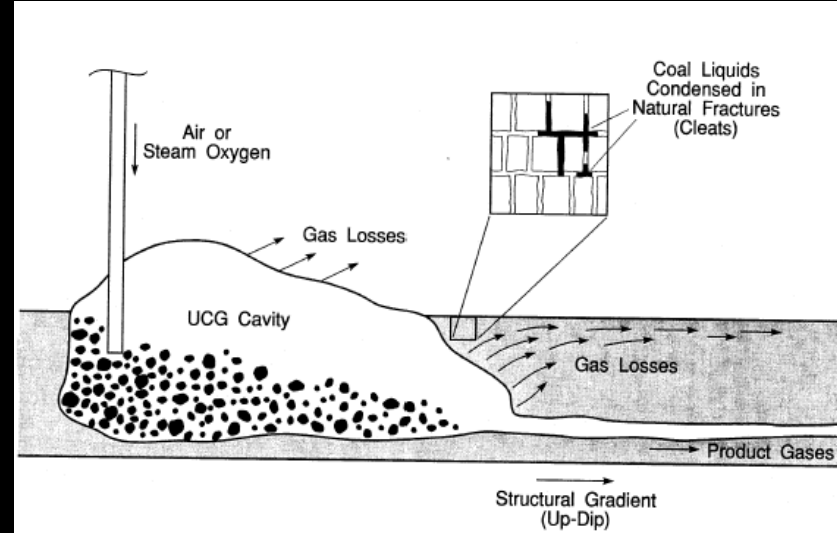
Projektowanie reaktora

- Komunikacja pomiędzy odwiertami do dozowania i zapłonu
- Metody zapłonu
- Zarządzanie ciśnieniem
- Zarządzanie wodą
- Geo-mechaniczne – szerokości, długości i grubości złóż
- Złóża solankowe
- Możliwości produkcyjne – wydajność i ilość węgla

UCG powinno funkcjonować w taki sposób aby zredukować zagrożenia dla wód gruntowych

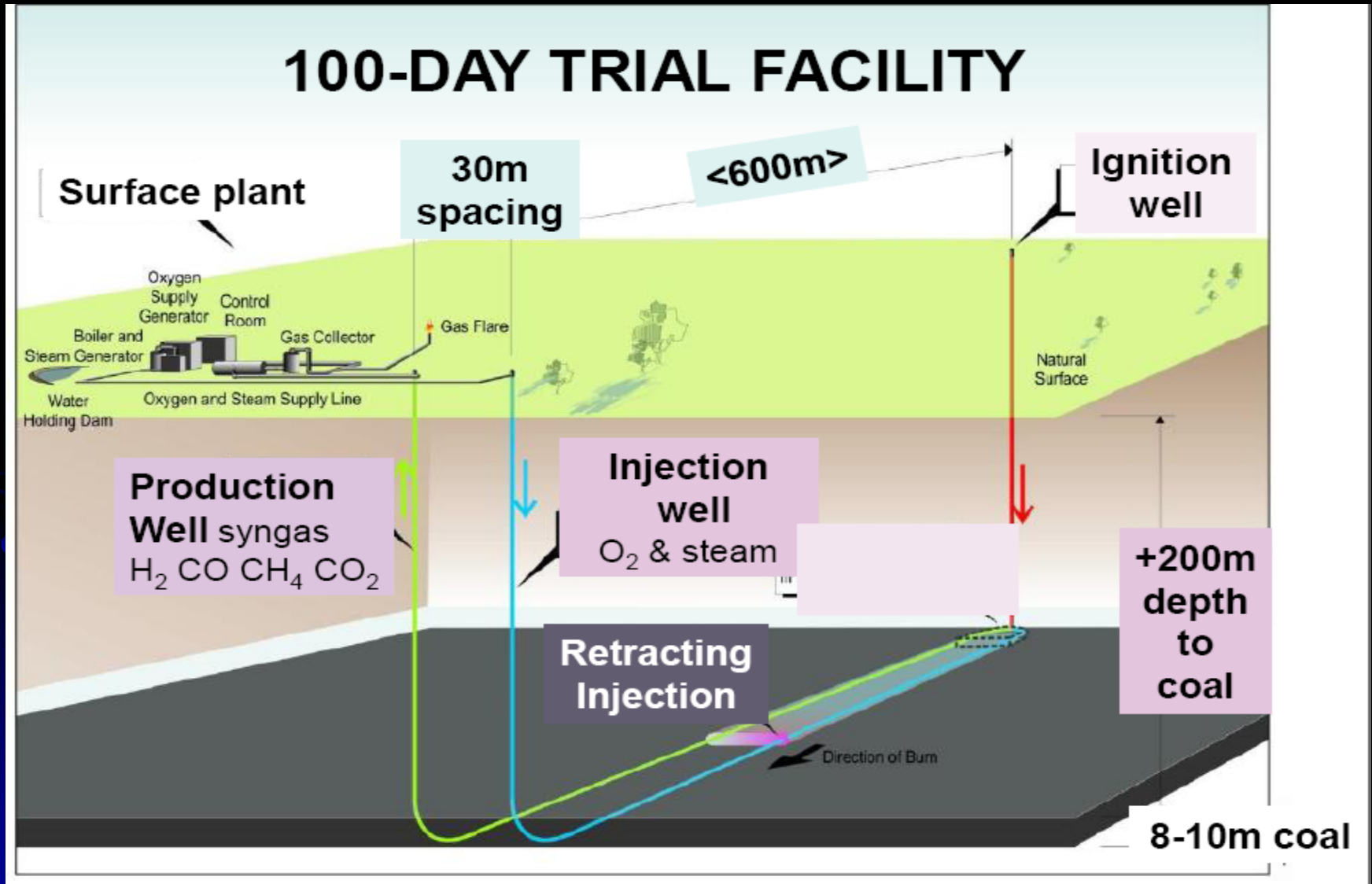
Nieprawidłowo przeprowadzony proces UCG jest w stanie zanieczyścić, dlatego dobór lokalizacji i metoda przebiegu procesu są bardzo ważne

- Brak problemu z wydobyciem i popiołem
- Brak wydatków na zgazowarkę i jej utrzymanie
- Wysokie ciśnienie strumienia syngazu redukuje koszty częściowej dekarbonizacji

Technologia UCG rozwija się i powinna być szczegółowo badana.

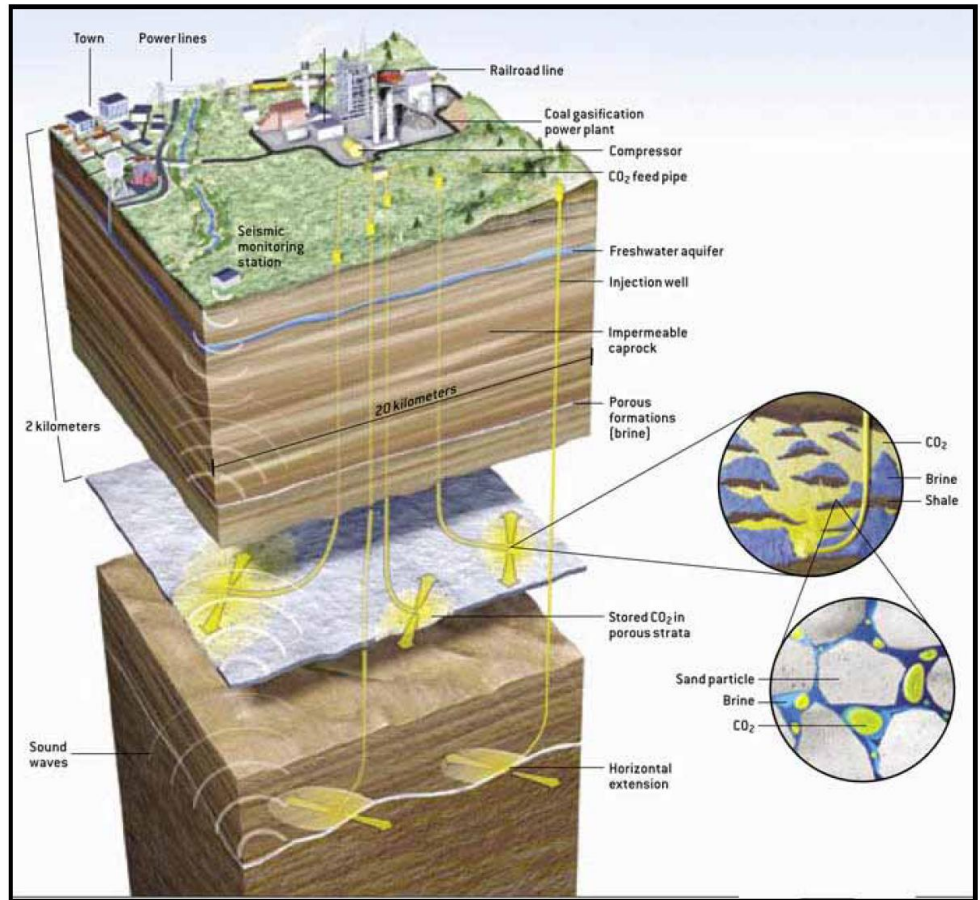
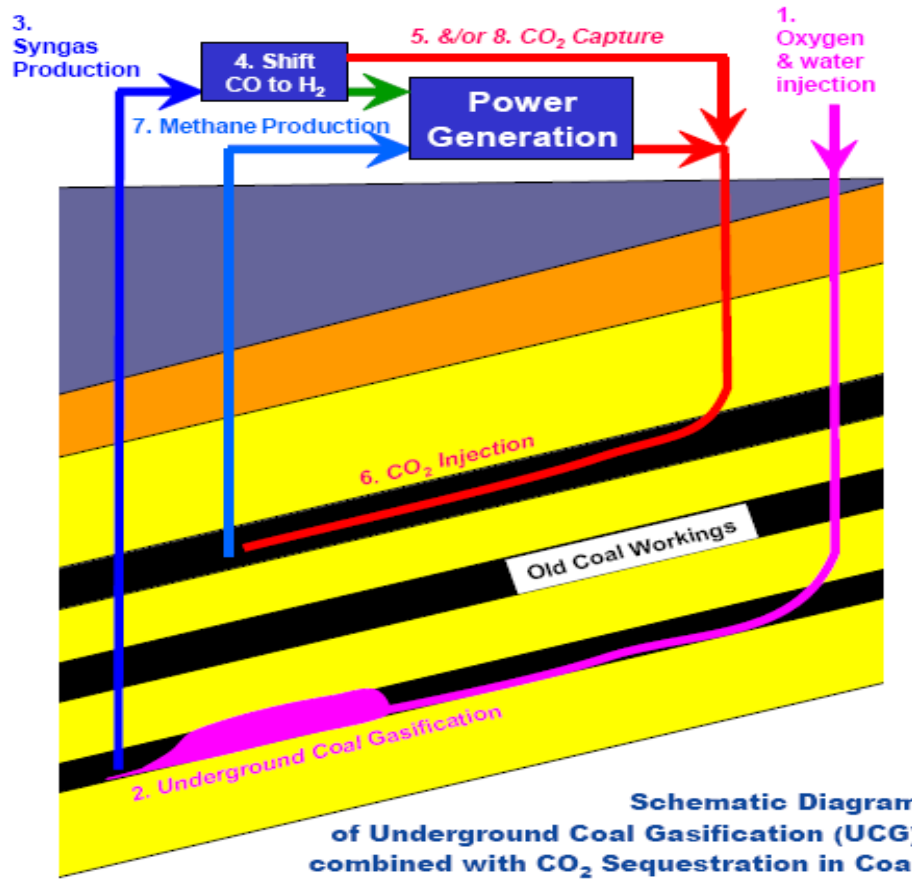
Australia by Carbon Energy - Bloodwood Creek

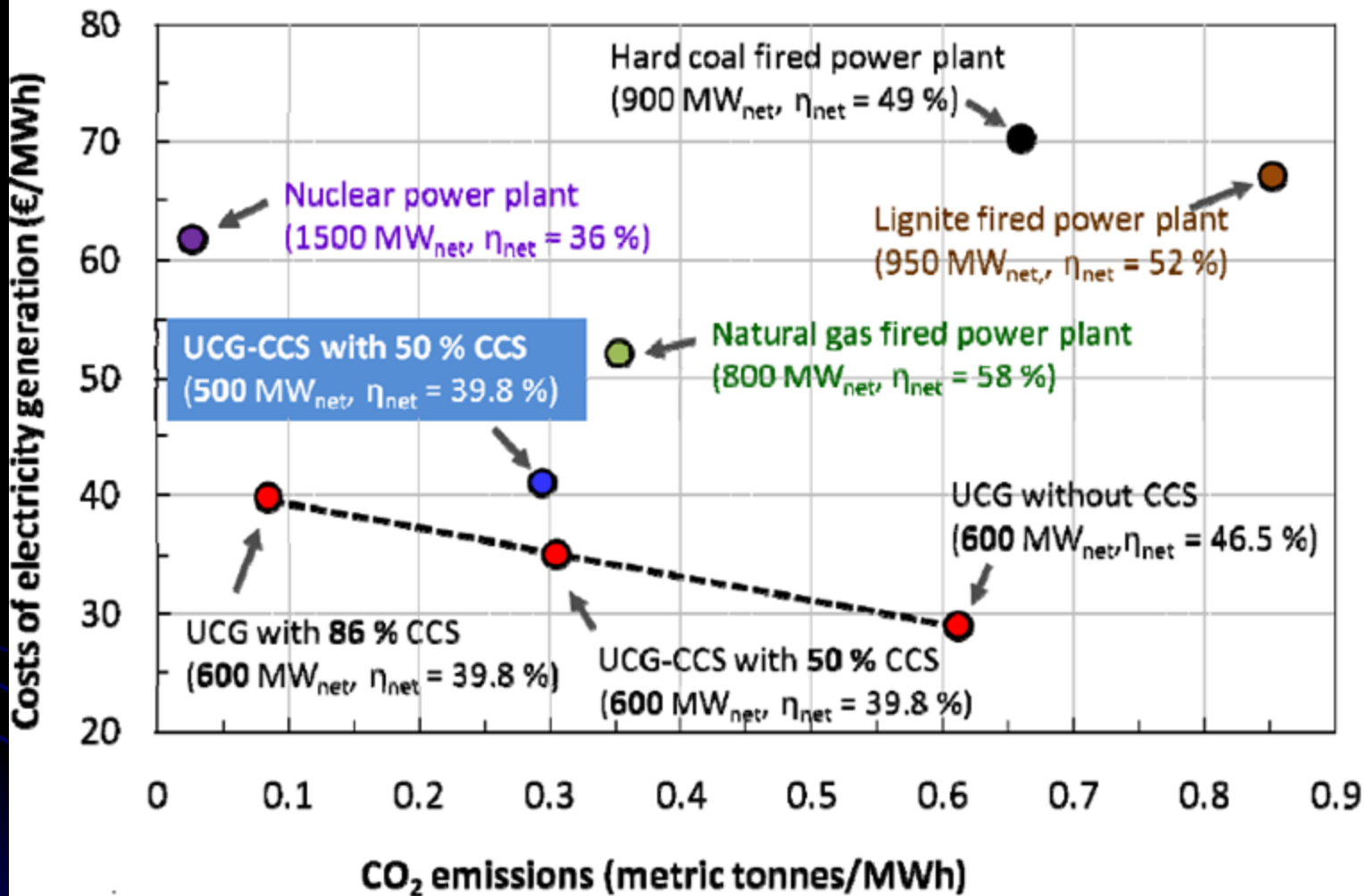

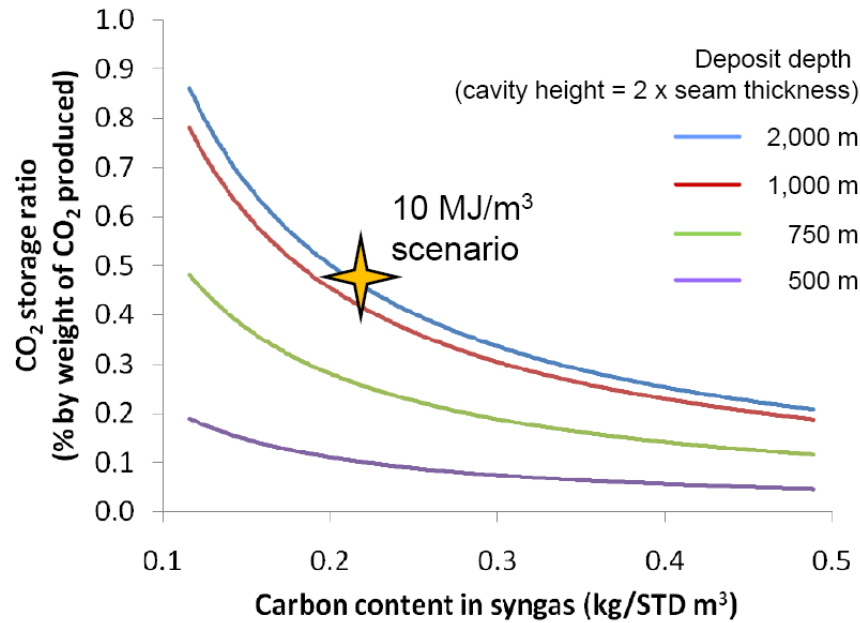
UCG z CCS UCG-CCS – Potentials of converted coal as a CO₂ trap

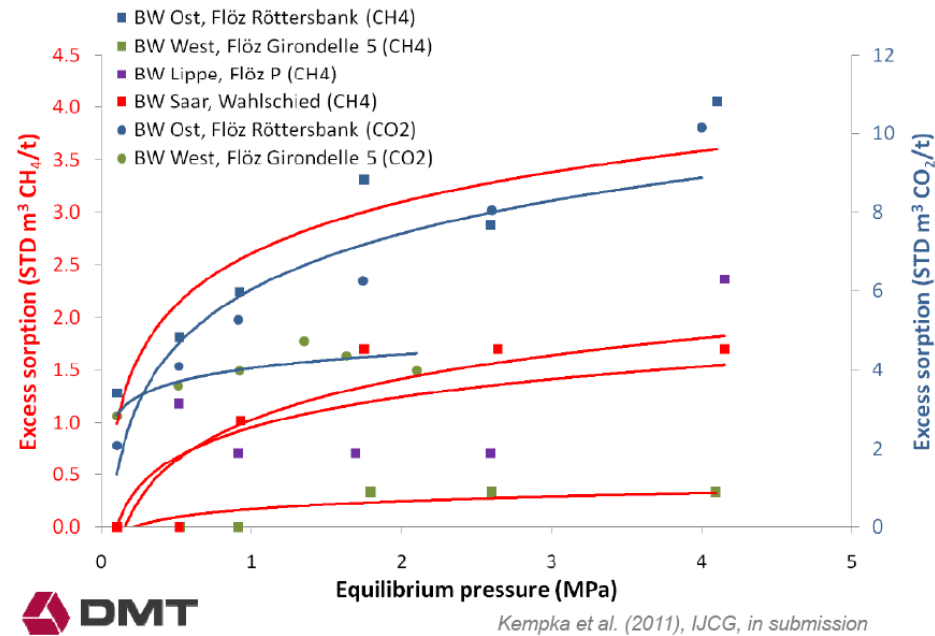
UCG CCS

UCG's CO₂ storage capacities

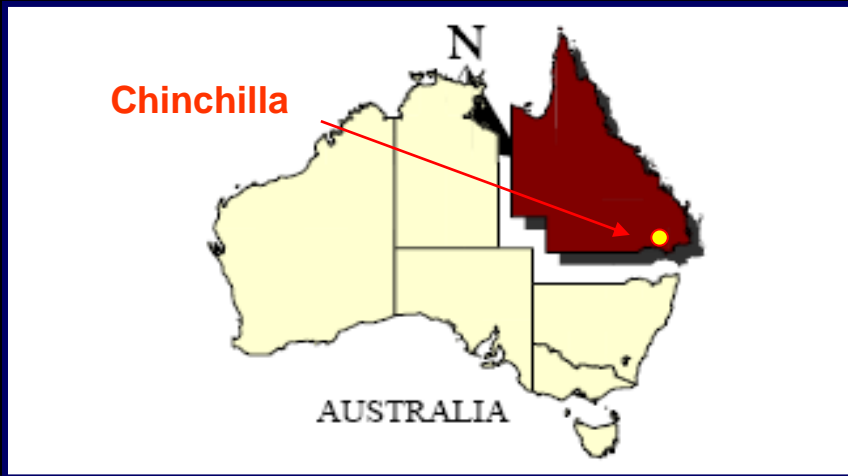

Kempka et al. (2011), IJCG, in submission

Excess sorption bedrocks

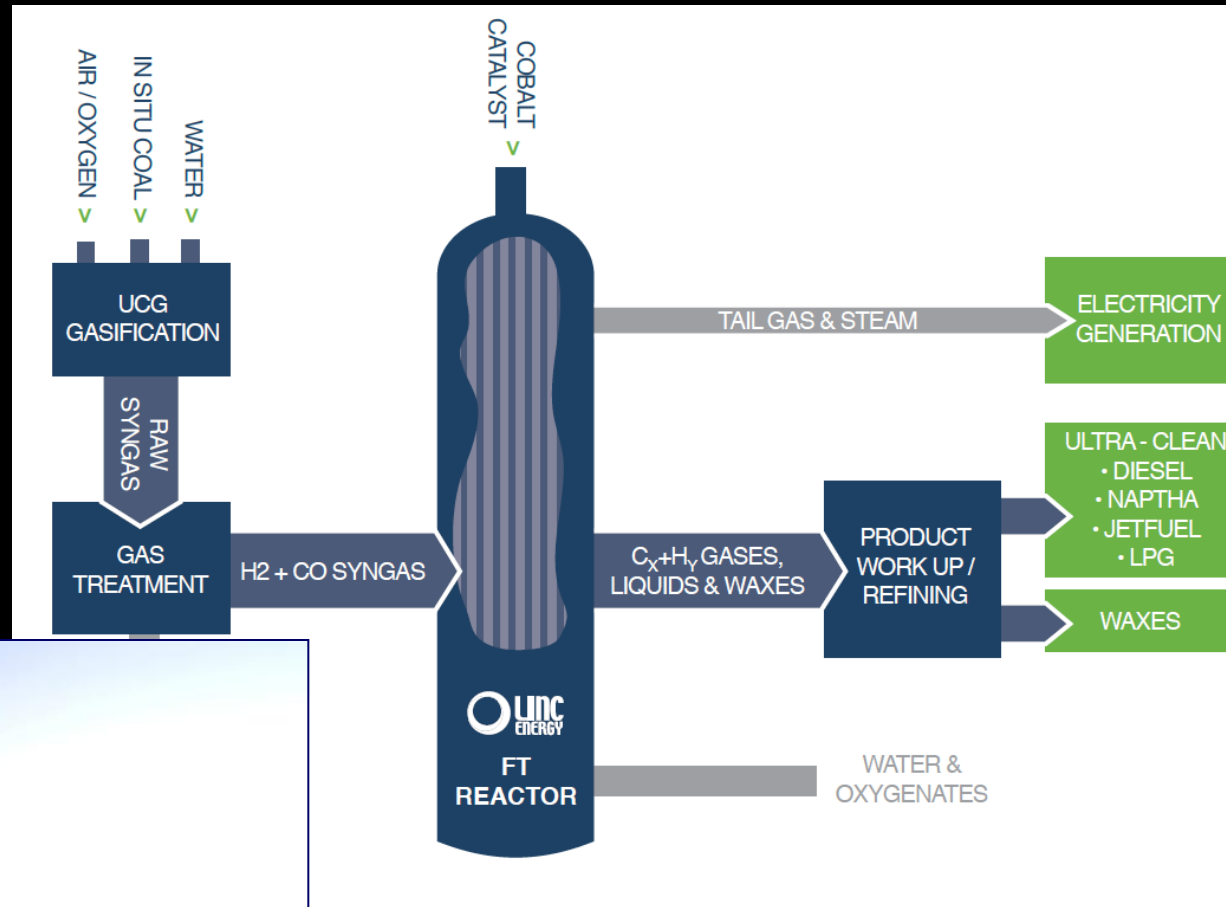

Instalacja w Australii

Instalacja demonstracyjna UCG GTL

*Chinchilla site image - GTL pilot plant
commissioning, May 2008
(<http://www.lincenergy.com.au>).*

Instalacja RPA

Eskom's UCG Activities

Operating Data - first 20 months :

- Total coal consumed/gasified = 4 950 tons
- Total gas produced = 22 545 000 Nm³ (0.796 bcf)
- The average efficiency is above 75% and has been as high as 82.5% based on a coal energy content of 20 GJ/ton.
- The CV during normal operation (this excludes problems as result of a lack of production wells etc.) varied between 4.1 and 4.8 MJ/Nm³ of gas .
- Current gas production rate = 4500 Nm³/hr (0.004 bcf/d)
- Average well exit temperature = 168 °C (344 °F)
- Maximum well exit temp (normally temporary) = 368°C (695°F)
- Average water consumption = 0.58 litre per kg of coal, but does increase when in stable gasification mode.

Brak zrozumienia potrzeb efektywnej technologii UCG zarówno przez inwestorów jak i przez ustawodawców

- Znikoma ilość literatury tematycznej
- Brak zrozumienia wiedzy geologicznej
- UCG jest promowane przez różne grupy przemysłowe, które nie dzielą się wiedzą. Współpraca mogłaby być bardzo owocna.
- Ograniczona liczba ludzi z doświadczeniem akademickim i w zarządzaniu
- Brak wsparcia ze strony rządu dla rozprzestrzeniania wiedzy i technologii o dużym potencjale

Podsumowanie

- Pomimo 50 letnich doświadczeń nie istnieje obecnie komercyjny projekt **UCG**
- Dotychczasowy postęp projektów pilotażowych wskazuje na duży potencjał
- Możliwe uruchomienie komercyjnych instalacji w przeciągu 5 – 7 lat, zapewniając duży rozwój technologii
- Brak informacji uniemożliwia powstanie regulacji prawnych
- Rozprzestrzenienie powszechnej wiedzy, także dla opinii publicznej mogłoby poskutkować we wprowadzeniu i ogólnym zaakceptowaniu technologii UCG

Warunki sukcesu technicznego PZW

- 1. Maksymalizacja stopnia wykorzystania *in situ* energii chemicznej zawartej w złożu
- 2. Minimalizacja kosztów wytwarzania tlenu na potrzeby procesów zgazowania, lub
- 3. Opracowanie procesów zgazowania nie wymagających stosowania czystego tlenu
- 4. Opanowanie techniki izolacji przestrzeni podziemnej w celu minimalizacji strat ciepła procesowego i kontroli migracji zanieczyszczeń
- 5. Dostęp do materiałów mogących pracować w silnie korozyjnym środowisku i w wysokich temperaturach
- 6. Precyzyjna i rzetelna znajomość budowy geologicznej przestrzeni poddawanej zgazowaniu

Warunki sukcesu finansowego PZW

- 1. Integracja wielu dziedzin nauki i technologii ukierunkowana na aplikacje*
- 2. Realistyczne określenie kosztów rozwoju technologii i harmonogramu jej wdrożenia*
- 3. Racjonalne określenie ograniczeń ekonomicznych i ekologicznych*
- 4. Partnerska współpraca z partnerami krajowymi i zagranicznymi*
- 5. Efektywne wykorzystanie środków własnych i unijnych*

Underground Coal Gasification - Overview

